

ປຶ້ມຄູ່ມື ການກຳນົດຂໍ້ເທັດຈິງ ໃນການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ

Handbook of Fact Finding in Civil Procedure

2023

ປຶ້ມຄູ່ມື

ການກຳນົດຂໍ້ເທັດຈິງໃນການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ

Handbook of Fact Finding in Civil Procedure

ໂດຍ ກຸ່ມພັດທະນາການສຶກສາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມໃນຂົງເຂດຍຸຕິທຳ (ກຸ່ມຢອຍແພ່ງ)

ໂຄງການສົ່ງເສີມການພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ລັດທີ່ປຶກຄອງດ້ວຍກົດໝາຍ

ໃນຂົງເຂດຍຸຕິທຳ

ດ້ວຍການຮ່ວມມື ລະຫວ່າງ ຄະນະນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ,

ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ, ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ແລະ ກະຊວງຍຸຕິທຳ

ກັບ ອົງການຮ່ວມມືສາກົນ ຢີ່ປຸ່ນ (JICA)

ປີ 2023

ຄະນະຊີ້ນຳໂຄງການ

ທ່ານ ສຈ. ປອ. ຮຸ່ງເພັດ ຈັນທະວົງ	ຮອງອະທິການບໍດີມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ
ທ່ານ ຄຳເພັດ ສິມວໍລະຈິດ	ຮອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ
ທ່ານ ບຸນຂວາງ ທະວິສັກ	ຮອງປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ
ທ່ານ ເກດສະໜາ ພິມມະຈັນ	ຮອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງຍຸຕິທຳ

ຄະນະບໍລິຫານງານໂຄງການ

ທ່ານ ຮສ. ວຽງວິໄລ ທ່ຽງຈັນໄຊ	ຄະນະບໍດີ ຄະນະນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ
ທ່ານ ປົວລິ ເພັດມິໄຊ	ຫົວໜ້າກົມຕິດຕາມກວດກາ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ, ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ
ທ່ານ ຈັນທະລີ ດວງວິໄລ	ຜູ້ຝຶກສາອາວຸໂສ, ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ
ທ່ານ ນະລົງລິດ ນໍລະສິງ	ຫົວໜ້າຫ້ອງການ, ກະຊວງຍຸຕິທຳ
ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຮຽບຮຽງໂດຍ ກຸ່ມພັດທະນາການສຶກສາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມໃນຂົງເຂດຍຸຕິທຳ (ກຸ່ມຍ່ອຍແພ່ງ)	
ທ່ານ ອຈ. ປທ. ວິໄຊ ສີຫາປັນຍາ	ຄະນະນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ
ທ່ານ ນ. ສຸກສະຫວາດ ບຸນມາແສງ	ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ
ທ່ານ ປອ. ວຽງເພັດ ເຊິ່ງຊຶ້ງເຢງລໍໄຟຈິງ	ສະຖາບັນຍຸຕິທຳແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງຍຸຕິທຳ
ທ່ານ ດາບສະດາຈັນ ວົງໄຊ	ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ
ທ່ານ ປອ. ນ. ດວງມາລາ ຄຳສິງກາ	ຄະນະນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ
ທ່ານ ອຈ. ປອ. ສິມເດດ ແກ້ວວົງສັກ	ຄະນະນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ
ທ່ານ ຮສ. ບຸນທ່ຽງ ພິມມະຈັນ	ຄະນະນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

ທ່ານ ບຸນສີ ບຸລິມ

ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ

ທ່ານ ຄຳປະກອນ ທອງປະທຸມ

ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ

ທ່ານ ຄຳໄຟ ໄຊຍະສຸກ

ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ

ທ່ານ ນ. ວິໄລພອນ ວົງສະຫວັດ

ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ

ທ່ານ ບຸນຕາ ສ.ຜາບມີໄຊ

ສະຖາບັນຍຸຕິທຳແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງຍຸຕິທຳ

ທ່ານ ນ. ເພັດສະໄໝ ໄຊມຸງຄຸນ

ສະຖາບັນຍຸຕິທຳແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງຍຸຕິທຳ

ທ່ານ ສຸກັນຍາ ຈັນທະວົງສາ

ສະຖາບັນຍຸຕິທຳແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງຍຸຕິທຳ

ທ່ານ ເຂັມເພັດ ແສງທອງຄຳ

ສະຖາບັນຍຸຕິທຳແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງຍຸຕິທຳ

ນັກກົດໝາຍຜູ້ຊົງຄຸນຈຸດທີ

ທ່ານ ສຈ. ດາວອນ ຫວ່າງວິຈິດ

ນັກກົດໝາຍຜູ້ຊົງຄຸນຈຸດທີ

ທ່ານ ສຈ. ເກດ ກຽດຕິສັກ

ນັກກົດໝາຍຜູ້ຊົງຄຸນຈຸດທີ

ຜູ້ຮ່ວມມືຄຳເຫັນຈາກຝ່າຍຢູ່ນ

Mr. SHIGA Koichi

Attorney at Law

Mr. KATO Satoshi

Tokyo High Court Judge

Mr. SAWAI Hiroshi

JICA Project Legal Expert

Ms. SUZUKI Ichiko

JICA Project Legal Expert

Mr. SATAKE Ryo

JICA Project Legal Expert

Expert of ICD Professors

ICD, Ministry of Justice, Japan

ຄຳນຳ

ປຶ້ມຄູ່ມື ການກຳນົດຂໍ້ເທັດຈິງ ໃນການດຳເນີນຄະດີແພ່ງເຫຼັ້ມນີ້ ມີຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນຫຼາຍ ສຳລັບຜູ້ທີ່ກຳລັງສຶກສາກົດໝາຍ, ວິຊາຊີບກົດໝາຍ, ທະນາຍຄວາມ, ໄອຍະການ, ຜູ້ຟື້ນຟູກຳລັງ ນັກວິຊາການກົດໝາຍຂອງ ສປປ ລາວ ເນື່ອງຈາກວ່າຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕໍ່ການກຳນົດ ຂໍ້ເທັດຈິງ ໃນການດຳເນີນຄະດີແພ່ງໄລຍະຜ່ານມາ ເຫັນວ່າ ຍັງບໍ່ທັນມີ ວິທີການທີ່ຊັດເຈນ ແລະ ບໍ່ທັນປັນ ເອກະພາບກັນເທົ່າທີ່ຄວນ. ສະນັ້ນ, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການກຳນົດຂໍ້ເທັດຈິງມີຄວາມຊັດເຈນ ແລະ ກ້າວໄປຫາ ຄວາມເປັນເອກະພາບກັນເທື່ອລະກ້າວ. ຄະນະນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ, ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ແລະ ກະຊວງຍຸຕິທຳ ຈຶ່ງໄດ້ແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບ ຈາກພາກສ່ວນຂອງຕົນ ເປັນຄະນະຄົ້ນຄວ້າຮ່ວມກັບຊ່ຽວຊານ ຈາກປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ເພື່ອຄົ້ນຄວ້າ ການກຳນົດຂໍ້ ເທັດຈິງໃນການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ເປັນກໍລະນີສຶກສາ ສ້າງວິທີຄິດຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ບຸກຄະລາກອນໃນຂົງເຂດຍຸຕິທຳຂອງ ສປປ ລາວ.

ປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້ ປະກອບມີ ສີ່ ກໍລະນີສຶກສາ ຄື 1) ການທວງໃຫ້ຊຳລະເງິນໃນການຊື້ຂາຍ, 2) ການ ທວງໃຫ້ສິ່ງເງິນທີ່ກູ້ຢືມຄືນ, 3) ການຮ້ອງຂໍໃຫ້ຍົກຍ້າຍອອກຈາກອະສັງຫາລິມະຊັບ ແລະ 4) ການທວງເອົາ ການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ. ກໍລະນີສຶກສາທີ່ກ່າວມານີ້ ມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອນຳໃຊ້ສິດສອນ ແລະ ຝຶກອົບຮົມ ໃນ ສະຖາບັນການສຶກສາຂອງແຕ່ລະພາກສ່ວນ.

ຄະນະຄົ້ນຄວ້າຮ່ວມກັບຊ່ຽວຊານຍີ່ປຸ່ນ ໄດ້ກຳນົດແຕ່ລະກໍລະນີສຶກສາ ດ້ວຍວິທີການຕັ້ງຄຳຖາມ, ກຳນົດເງື່ອນໄຂທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດທວງ, ກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແລະ ກຳນົດຫຼັກຖານເພື່ອພິຈາລະນາປະເດັນ ຂັດແຍ່ງ. ວິທີການຄົ້ນຄວ້າ ທາງກຸ່ມໄດ້ອ້າງອີງກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍສະເພາະປະມວນ ກົດໝາຍແພ່ງ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ຫຼັງຈາກນັ້ນ ກໍໄດ້ນຳເອົາຜົນການຄົ້ນຄວ້າໄປ ປຶກສາຫາລືນຳ ນັກກົດໝາຍຜູ້ຊົງຄຸນວຸດທິຂອງ ສປປ ລາວ, ກວດແກ້ຈາກຄະນະຊີ້ນຳໂຄງການ ແລະ ຄະນະ ບໍລິຫານງານໂຄງການ.

ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ, ປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້ປາສະຈາກບໍ່ໄດ້ຂໍ້ຂາດຕົກບົກຟອງ ຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າ ທ່ານຜູ້ອ່ານ, ນັກຮຽນຮູ້ປັນຍາຊົນ, ນັກຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຜູ້ທີ່ສົນໃຈ ຊ່ວຍຕຳນິຕິຊົມ ແລະ ໃຫ້ຄຳແນະນຳແກ່ຄະນະຄົ້ນຄວ້າ ເພື່ອຈະນຳໄປປັບປຸງປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້ ໃຫ້ມີເນື້ອໃນຄົບຖ້ວນ ແລະ ສົມບູນຍິ່ງຂຶ້ນໃນຕໍ່ໜ້າ.

ຂ້າພະເຈົ້າຕາງໜ້າໃຫ້ຄະນະຊີ້ນຳໂຄງການ ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈເປັນຢ່າງສູງ ມາຍັງນັກວິຊາການ ກົດໝາຍລາວ ແລະ ຊ່ຽວຊານກົດໝາຍ ປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ທີ່ໄດ້ທຸ່ມເທສະຕິປັນຍາ, ເຫື່ອແຮງ ແລະ ໄດ້ສະຫຼະ ເວລາເຂົ້າຮ່ວມໃນການຄົ້ນຄວ້າ ເຮັດໃຫ້ປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້ໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດດ້ວຍດີ. ປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້ໄດ້ຮັບການ ສະໜັບສະໜູນດ້ານງົບປະມານຈາກອົງການໄຈກາ (JICA) ປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ໂດຍຜ່ານໂຄງການສົ່ງເສີມການ ພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ລັດທີ່ປຶກສາດ້ວຍກົດໝາຍ ໃນຂົງເຂດຍຸຕິທຳ.

ຄະນະຊີ້ນຳໂຄງການ

ສຈ.ປອ ຮຸ່ງເພັດ ຈັນທະວົງ

ສາລະບານ

ການທວງໃຫ້ຊຳລະເງິນໃນການຊື້ຂາຍ.....	1
I. ກໍລະນີສືກສາ ແລະ ຄຳຖາມ	2
II. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 1	2
III. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 2	6
IV. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 3	7
ການທວງໃຫ້ສິ່ງເງິນທີ່ກູ້ຢືມຄືນ.....	10
I. ກໍລະນີສືກສາ ແລະ ຄຳຖາມ	11
II. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 1 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮູບແບບ 1)	11
III. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 2 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮູບແບບ 1)	14
IV. ຄຳຕອບ ຕໍ່ ຄຳຖາມ 3 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮູບແບບ 1)	16
V. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 1 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮູບແບບ 2)	18
VI. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 2 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮູບແບບ 2)	18
VII. ຄຳຕອບ ຕໍ່ ຄຳຖາມ 3 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮູບແບບ 2)	19
VIII. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 1 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮູບແບບ 3)	20
IX. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 2 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮູບແບບ 3)	20
X. ຄຳຕອບ ຕໍ່ ຄຳຖາມ 3 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮູບແບບ 3)	20
ການຮ້ອງຂໍໃຫ້ຢືນຍາງອອກຈາກອະສັງຫາລິມະຊັບ	21
I. ກໍລະນີສືກສາ ແລະ ຄຳຖາມ	22
II. ຄຳຕອບ ຕໍ່ ຄຳຖາມ 1	22
III. ຄຳຕອບ ຕໍ່ ຄຳຖາມ 2	27
IV. ຄຳຕອບ ຕໍ່ ຄຳຖາມ 3	28
ການທວງເອົາການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ	30
I. ກໍລະນີສືກສາ ແລະ ຄຳຖາມ	31
II. ຄຳຕອບ ຕໍ່ ຄຳຖາມ 1	32
III. ຄຳຕອບ ຕໍ່ ຄຳຖາມ 2	34
IV. ຄຳຕອບ ຕໍ່ ຄຳຖາມ 3	35
V. ຄຳຕອບ ຕໍ່ ຄຳຖາມ 4	36

ຄຳຖາມ ແລະ ກໍລະນີສຶກສາ I

ການທົດແທນໃຫ້ຊຳລະເງິນໃນການຊື້ຂາຍ

ການທວງໃຫ້ຊຳລະເງິນໃນການຊື້ຂາຍ

I. ກໍລະນີສຶກສາ ແລະ ຄຳຖາມ

ການກ່າວອ້າງຂອງ ກ

ຂ້ອຍເຄີຍມີກ້ອງຖ່າຍຮູບດິຈິຕອນຂອງປະເທດຢື່ປຸ່ນ, ແຕ່ໃນວັນທີ 1 ທັນວາ 2020 ໄດ້ຂາຍກ້ອງໃຫ້ກັບໝູ່ກໍຄື ຂ ລາວເວົ້າວ່າ ມັກກ້ອງໜ່ວຍນີ້ຕັ້ງແຕ່ເຫັນຄັ້ງທຳອິດ ແລະ ໃນມື້ນັ້ນ ກໍໄດ້ມອບກ້ອງຖ່າຍຮູບດັ່ງກ່າວໃຫ້ລາວ. ລາຄາຊື້ຂາຍແມ່ນ 30.000.000 ກີບ ຊຶ່ງ ຂ ໄດ້ສັນຍາວ່າ ຈະຈ່າຍເງິນໃຫ້ໃນວັນທີ 31 ທັນວາ 2020 ເນື່ອງຈາກວ່າ ລາວຈະໄດ້ຮັບເງິນໂບນັດຈາກບໍລິສັດໃນທ້າຍເດືອນ.

ເມື່ອຮອດກຳນົດຈ່າຍເງິນແລ້ວ, ຂ້ອຍໄດ້ທວງໃຫ້ ຂ ຈ່າຍເງິນ, ແຕ່ ຂ ກໍຍັງບໍ່ຈ່າຍເງິນໃຫ້ຂ້ອຍເທື່ອ.

ໃນວັນທີ 15 ມັງກອນ 2021, ຂ້ອຍໄດ້ສະເໜີ ຂໍໄກ່ເກຍ ເພື່ອທວງໃຫ້ຈ່າຍເງິນຄ່າກ້ອງຖ່າຍຮູບແຕ່ ຂ ກໍຍັງປະຕິເສດ.

ດັ່ງນັ້ນ, ຂ້ອຍຈຶ່ງຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານ ໃນວັນທີ 14 ກຸມພາ 2021 ເພື່ອທວງໃຫ້ ຂ ຈ່າຍເງິນຄ່າກ້ອງຖ່າຍຮູບຈຳນວນ 30.000.000 ກີບ ໃຫ້ແກ່ຂ້ອຍ.

ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ

ກ້ອງຖ່າຍຮູບນີ້ ຂ້ອຍບໍ່ໄດ້ເວົ້າວ່າ ຢາກໄດ້, ພຽງແຕ່ຄິດຢາກຊ່ວຍເຫຼືອ ກ ທີ່ມີບັນຫາທາງດ້ານການເງິນ ຢູ່ໃນຕອນນັ້ນ, ແຕ່ໃນໃຈ ຂ້ອຍເອງກໍຢາກໄດ້ກ້ອງຖ່າຍຮູບນີ້ຢູ່, ແຕ່ ກ ເວົ້າລາຄາ 30.000.000 ກີບ ຊຶ່ງຂ້ອຍຄິດວ່າມັນແພງເກີນໄປ ຂ້ອຍຈຶ່ງບໍ່ຊື້.

ແຕ່ມາຮອດປັດຈຸບັນ ກ ກໍຍັງມາເວົ້າວ່າ ໃຫ້ຂ້ອຍຈ່າຍເງິນຄ່າກ້ອງໃຫ້ລາວ ຂ້ອຍກໍບໍ່ຮູ້ຊິເຮັດແນວໃດ.

ຄຳຖາມ 1 ເງື່ອນໄຂທີ່ຟາໃຫ້ເກີດສິດທວງຂອງ ກ ເພື່ອໃຫ້ ຂ ຊຳລະເງິນໃນການຊື້ຂາຍ ມີຫຍັງແດ່ ?

ຄຳຖາມ 2 ປະເດັນຂັດແຍ່ງໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ ແມ່ນຫຍັງ ?

ຄຳຖາມ 3 ເພື່ອພິຈາລະນາ ປະເດັນຂັດແຍ່ງໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ ຕ້ອງມີຫຼັກຖານຫຍັງແດ່ ?

II. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 1

1. ການເກີດສິດທວງຂອງ ກ ຕໍ່ ຂ ເພື່ອໃຫ້ຊຳລະເງິນ ໃນການຊື້ຂາຍ ຕ້ອງມີເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້:

- 1) ການຕົກລົງຊື້ຂາຍ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ;
- 2) ກ ເປັນເຈົ້າກຳມະສິດຕໍ່ຊັບສິ່ງຂອງ;
- 3) ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ.

2. ການວິເຄາະຄໍາຕອບ

2.1 ກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂ 1

ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ “ການຕົກລົງຊື້ຂາຍ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ” ເປັນເງື່ອນໄຂໜຶ່ງ ທີ່ ພາໃຫ້ເກີດສິດທິຂອງ ກ ເພື່ອໃຫ້ ຂ ຊໍາລະເງິນໃນການຊື້ຂາຍ.

ເປັນຫຍັງເງື່ອນໄຂ 1 ຈຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນ ?

ຍ້ອນວ່າ ສັນຍາຊື້ຂາຍນັ້ນຈະມີການຕົກລົງ. ໃນການຕົກລົງນັ້ນ ຈະປະກອບດ້ວຍ ປະເພດຂອງ ຊັບ, ລາຄາ, ກໍານົດເວລາຈ່າຍເງິນ ເປັນເນື້ອໃນພື້ນຖານສໍາຄັນຂອງການຕົກລົງຊື້ຂາຍ.

ມາດຕາ 406 ວັກ 1 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ໄດ້ກໍານົດໄວ້ວ່າ “ສັນຍາຊື້ຂາຍ ແມ່ນການຕົກລົງຂອງຄູ່ສັນຍາ, ຊຶ່ງຜູ້ຂາຍມີພັນທະມອບຊັບສິ່ງຂອງ ໃຫ້ເປັນກໍາມະສິດຂອງຜູ້ຊື້ ແລະ ຜູ້ຊື້ຕ້ອງຮັບເອົາຊັບສິ່ງຂອງ ແລະ ມີພັນທະຈ່າຍເງິນຕາມລາຄາທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນ”. ຊັບ ແລະ ລາຄາ ແມ່ນເນື້ອໃນສໍາຄັນຂອງສັນຍາຊື້ຂາຍ ຕົວຢ່າງ ເຮົາຊື້ບັງໄກຢູ່ຕະຫຼາດໃນລາຄາ 30.000 ກີບ, ເມື່ອມີການຕົກລົງກ່ຽວກັບ ຊັບ ແລະ ລາຄາ ກໍສາມາດຮັບຮູ້ວ່າ ໄດ້ມີການບັນລຸຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບສັນຍາຊື້ຂາຍແລ້ວ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໃນຫຼາຍກໍລະນີຂອງສັນຍາຊື້ຂາຍ ຍັງຕ້ອງໄດ້ມີການຕົກລົງກ່ຽວກັບ ກໍານົດເວລາໃນການຊໍາລະເງິນ ຫຼື ການສົ່ງມອບ. ໃນກໍລະນີນີ້ ກໍານົດເວລາ ແມ່ນລວມຢູ່ໃນເນື້ອໃນສໍາຄັນຂອງສັນຍາຊື້ຂາຍ. ຕົວຢ່າງ ກ ໄດ້ຊື້ຄອມພິວເຕີໜຶ່ງໜ່ວຍ ກັບ ຂ ໃນມູນຄ່າ 500 ໂດລາ ໂດຍໄດ້ຕົກລົງກັນວ່າ ຈະຈ່າຍກ່ອນ 250 ໂດລາ ໃນມື້ຊື້ ແລະ ຈະຈ່າຍສ່ວນທີ່ເຫຼືອອີກ 250 ໂດລາ ໃນມື້ສົ່ງມອບເຄື່ອງ.

2.2 ກ່ຽວກັບ ເງື່ອນໄຂ 2

ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ “ກ ເປັນເຈົ້າກໍາມະສິດຕໍ່ຊັບສິ່ງຂອງ” ເປັນເງື່ອນໄຂໜຶ່ງ ທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດທິຂອງ ກ ເພື່ອໃຫ້ ຂ ຊໍາລະເງິນໃນການຊື້ຂາຍ, ໂດຍສະເພາະໃນກໍລະນີນີ້ ກ ຕ້ອງເປັນເຈົ້າຂອງກ້ອງຖ່າຍຮູບດິຈິຕອນ.

ເປັນຫຍັງເງື່ອນໄຂ 2 ຈຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນ ?

ຍ້ອນວ່າເງື່ອນໄຂ 2 ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 406 ວັກ 2 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງວ່າ “ຜູ້ຂາຍ ຈະຂາຍຊັບສິ່ງຂອງອັນໃດກໍໄດ້ ທີ່ເປັນກໍາມະສິດຂອງຕົນ” ຖ້າຫາກຂາຍຊັບສິ່ງຂອງທີ່ບໍ່ເປັນກໍາມະສິດຂອງຕົນ ຈະເຮັດໃຫ້ສັນຍານັ້ນເປັນໂມຄະ.

2.3 ກ່ຽວກັບ ເງື່ອນໄຂ 3

ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ “ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ” ເປັນເງື່ອນໄຂໜຶ່ງ ທີ່ຟາໃຫ້ເກີດສິດທາງຂອງ ກ ເພື່ອໃຫ້ ຂ ຊຳລະເງິນໃນການຊື້ຂາຍ, ໂດຍສະເພາະ ໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ ເປັນເງື່ອນໄຂຈຳເປັນ ເມື່ອ ຂ ບໍ່ໄດ້

ຊຳລະເງິນ ພາຍຫຼັງວັນທີ 31 ທັນວາ 2020.

ເປັນຫຍັງ ເງື່ອນໄຂ 3 ຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນ ?

ຍ້ອນວ່າ ເງື່ອນໄຂ 3 ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 392 ແລະ 393 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ຊຶ່ງ ມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ໄດ້ກຳນົດ ສິດ ແລະ ສິດທາງ ແຍກກັນຕ່າງຫາກ. ອີງຕາມມາດຕາ 364 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ສິດເກີດຂຶ້ນເມື່ອເຮັດສັນຍາ ແລະ ອີງຕາມມາດຕາ 392 ສິດທາງ ຈະ ເກີດຂຶ້ນ ເມື່ອຝ່າຍກົງກັນຂ້າມຫາກບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ.

ນັກວິຊາການກົດໝາຍຈຳນວນໜຶ່ງ ມີແນວຄວາມຄິດວ່າ ເງື່ອນໄຂ 3 ນັ້ນມີຄວາມສຳຄັນ ເອີ້ນ ວ່າ “ທິດສະດີ A”.

ໃນທາງກັບກັນ ມີນັກວິຊາການກົດໝາຍອີກຈຳນວນໜຶ່ງ ມີແນວຄວາມຄິດທີ່ວ່າ ເງື່ອນໄຂ 3 ບໍ່ ມີຄວາມສຳຄັນ ມີພຽງເງື່ອນໄຂ 1 ແລະ 2 ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ ພໍຈະເປັນເງື່ອນໄຂຟາໃຫ້ເກີດສິດທາງ ຂອງ ກ ເພື່ອໃຫ້ ຂ ຊຳລະເງິນໃນການຊື້ຂາຍ ເອີ້ນວ່າ “ ທິດສະດີ B”. ອີງຕາມທິດສະດີ B ແລ້ວ ສັນຍາ ແມ່ນມີ ອຳນາດ ທີ່ຟາໃຫ້ເກີດສິດທາງ ຕາມມາດຕາ 375 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ແລະ ບໍ່ແມ່ນພຽງແຕ່ ສິດ ແຕ່ຍັງລວມເຖິງ ສິດທາງທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໄດ້ ເມື່ອມີການເຮັດສັນຍາຕາມມາດຕາ 364 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ. ທິດສະດີ B ໄດ້ເວົ້າວ່າ ມາດຕາ 392 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ກຳນົດ “ສິດທາງ” ໃນເວລາຮ້ອງຟ້ອງ ເມື່ອອີກຝ່າຍໜຶ່ງຫາກບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ.

3. ບັນຫາອື່ນທີ່ຄວນພິຈາລະນາ

3.1 ຕໍ່ກັບ ການມອບຊັບສິ່ງຂອງທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍ

ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ “ການມອບຊັບສິ່ງຂອງທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍຂອງການຊື້ຂາຍ” ບໍ່ແມ່ນ ເງື່ອນໄຂ ທີ່ຟາໃຫ້ເກີດສິດທາງຂອງ ກ ເພື່ອໃຫ້ ຂ ຊຳລະເງິນໃນການຊື້ຂາຍ, ໂດຍສະເພາະໃນກໍລະນີ ສຶກສານີ້ ສິດທາງ ເພື່ອຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຊຳລະເງິນນັ້ນເກີດຂຶ້ນ ໂດຍທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີການສົ່ງມອບ ກ້ອງຖ່າຍຮູບດິຈິຕອນ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ຖ້າຫາກ ກ ຮ້ອງຟ້ອງ ຂ ກ່ອນທີ່ ກ ຈະສົ່ງມອບ ກ້ອງຖ່າຍຮູບ, ຂ ສາມາດໂຕ້ແຍ່ງໄດ້ວ່າ “ຂ້ອຍຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບກ້ອງຖ່າຍຮູບເທື່ອ”. ດ້ວຍເຫດນີ້ ຈຶ່ງມີ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ ທີ່ສານຈະພິຈາລະນາໃຫ້ ກ ສົ່ງມອບກ້ອງຖ່າຍຮູບໃຫ້ ຂ ແລະ ຂ ກໍຕ້ອງຈ່າຍເງິນ

ໃຫ້ ກ. ການທີ່ສານຕັດສິນໃຫ້ມີການສົ່ງມອບກ້ອງຖ່າຍຮູບ ແລະ ການຊໍາລະເງິນນັ້ນ ສານໄດ້ພິຈາລະນາໃຫ້ຄວາມຍຸຕິທຳແກ່ທັງສອງຝ່າຍແລ້ວ.

ເປັນຫຍັງ ການມອບຊັບສິ່ງຂອງທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍ ຈຶ່ງບໍ່ສໍາຄັນ ?

ຍ້ອນວ່າ ການມອບຊັບສິ່ງຂອງ ທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍນັ້ນ ບໍ່ໄດ້ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິດທາງ ເຫດຜົນຍ້ອນວ່າ ມາດຕາ 406 ວັກ 5 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ໄດ້ກຳນົດ “ຜູ້ຊື້ ເປັນເຈົ້າກຳມະສິດໃນຊັບສິ່ງຂອງທີ່ຕົນໄດ້ຊື້ນັ້ນ ນັບແຕ່ເວລາຜູ້ຊື້ ແລະ ຜູ້ຂາຍໄດ້ມອບເງິນ ແລະ ຊັບສິ່ງຂອງໃຫ້ແກ່ກັນ”. ໃນມາດຕານີ້ ໄດ້ກຳນົດກ່ຽວກັບຜູ້ຊື້ເປັນເຈົ້າກຳມະສິດໃນຊັບສິ່ງຂອງ ບໍ່ໄດ້ກຳນົດ ເງື່ອນໄຂທີ່ຟາໃຫ້ເກີດສິດທາງ.

ອີກເຫດຜົນໜຶ່ງ ຖ້າຖືເອົາການມອບຊັບສິ່ງຂອງທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍມາເປັນເງື່ອນໄຂທີ່ຟາໃຫ້ເກີດສິດທາງແລ້ວ ໃນກໍລະນີນີ້ ທຸກຄັ້ງທີ່ມີການຊື້ຂາຍ ເຈົ້າຂອງຊັບສິ່ງຂອງ ຕ້ອງໄດ້ມອບຊັບສິ່ງຂອງໃຫ້ຜູ້ຊື້ກ່ອນ ຈຶ່ງສາມາດທາງເອົາເງິນຄ່າຊັບສິ່ງຂອງໄດ້, ກໍລະນີດັ່ງກ່າວຈະບໍ່ຍຸຕິທຳຕໍ່ເຈົ້າຂອງຊັບສິ່ງຂອງ.

3.2 ຕໍ່ກັບສັນຍາ ທີ່ເປັນລາຍລັກອັກສອນ

ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ສັນຍາທີ່ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ບໍ່ແມ່ນເງື່ອນໄຂ ທີ່ຟາໃຫ້ເກີດສິດທາງຂອງ ກ ເພື່ອໃຫ້ ຂ ຊໍາລະເງິນໃນການຊື້ຂາຍ ໂດຍສະເພາະສັນຍາຊື້ຂາຍ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ ບໍ່ໄດ້ເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ, ເຖິງຈະເຮັດທາງປາກເປົາກໍຕາມ ຖືວ່າສັນຍາຊື້ຂາຍມີຜົນໃນທາງກົດໝາຍ.

ເປັນຫຍັງ ການເຮັດສັນຍາເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຈຶ່ງບໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ? ຍ້ອນວ່າມາດຕາ 406 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ບໍ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ ສັນຍາຊື້ຂາຍຕ້ອງເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ. ດັ່ງນັ້ນ ສັນຍາຊື້ຂາຍ ຈຶ່ງເຮັດທາງປາກເປົາກໍໄດ້.

3.3 ຕໍ່ກັບມາດຕາ 370 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ

ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ນອກຈາກ ຊັບ, ລາຄາ ແລະ ກຳນົດເວລາຈ່າຍເງິນ ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 370 ນັ້ນແລ້ວ ຈະບໍ່ເປັນເງື່ອນໄຂ ທີ່ຟາໃຫ້ເກີດສິດທາງຂອງ ກ ເພື່ອໃຫ້ ຂ ຊໍາລະເງິນໃນການຊື້ຂາຍ. ໂດຍສະເພາະສັນຍາຊື້ຂາຍ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ ຈະມີຜົນໃຊ້ໄດ້ເຖິງແມ່ນວ່າຈະບໍ່ໄດ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບ ສະຖານທີ່ເຮັດສັນຍາ, ຊື່, ນາມສະກຸນ ແລະ ບ່ອນຢູ່ຂອງຄູ່ສັນຍາ, ວິທີການຊໍາລະເງິນ, ຂອບເຂດຂອງການຈັດສົ່ງ, ປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ, ສະຖານທີ່ປະຕິບັດສັນຍາ ແລະ ພັນທະໃນການແຈ້ງຜົນຈາກການລະເມີດສັນຍາ, ອົງການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ, ເງື່ອນໄຂຂອງການປ່ຽນແປງ ແລະ ການສິ້ນສຸດສັນຍາກ່ອນກຳນົດກຳຕາມ.

ເປັນຫຍັງເນື້ອເຫຼົ່ານັ້ນຈຶ່ງບໍ່ຈຳເປັນ ? ຍ້ອນວ່າ ບໍ່ແມ່ນປັດໄຈພື້ນຖານຂອງສັນຍາຊື້ຂາຍ. ຕົວຢ່າງ ເມື່ອບຸກຄົນໃດໜຶ່ງຊື້ປຶ້ງໄກ່ລາຄາ 30.000 ກີບ ໃນຕະຫຼາດ, ສັນຍາດັ່ງກ່າວກໍຈະມີຜົນໃຊ້ໄດ້ເຖິງ ແມ່ນວ່າຈະບໍ່ຮູ້ຜູ້ຂາຍ ແລະ ຜູ້ຊື້ ລວມທັງບ່ອນຢູ່ຂອງຄູ່ສັນຍາ, ວັນທີເຮັດສັນຍາ ແລະ ເນື້ອໃນອື່ນກໍ ຕາມ. ແຕ່ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງເກີດຂຶ້ນ ໃນອະນາຄົດ ຄູ່ສັນຍາກໍຄວນກຳນົດເນື້ອໃນຂອງ ສັນຍາໃຫ້ລະອຽດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 370 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ.

III. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 2

1. ປະເດັນຂັດແຍ່ງໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ ມີດັ່ງນີ້:

- 1) ການຕົກລົງຊື້ຂາຍ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ (ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ);
- 2) ກ ເປັນເຈົ້າກຳມະສິດຕໍ່ຊັບສິ່ງຂອງ (ບໍ່ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ);
- 3) ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ (ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ).

2. ການວິເຄາະຄຳຕອບ

2.1 ປະເດັນທີ່ວ່າ “ການຕົກລົງຊື້ຂາຍ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ”

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ “ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ຖ້າຫາກວ່າ ມີການຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງບາງສ່ວນ ສານຈະກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແລະ ສອບສວນໃນສ່ວນທີ່ຍັງບໍ່ຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດ” ແລະ ອີງຕາມຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ກ ວ່າ “ໄດ້ຂາຍກ້ອງຖ່າຍຮູບໃຫ້ ຂ ໃນວັນທີ 1 ທັນວາ 2020” ແລະ ຂ ກໍກ່າວອ້າງວ່າ “ຂ້ອຍຄິດວ່າແພ່ງເກີນໄປ ຂ້ອຍຈຶ່ງບໍ່ຊື້”. ສະນັ້ນ, ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ແລະ ຄຳກ່າວອ້າງ ຂອງ ກ ແລະ ຂ ແລ້ວ ຈຶ່ງສາມາດກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 1 ວ່າ ໄດ້ມີການຕົກລົງຊື້ຂາຍກັນ ຫຼື ບໍ່ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ.

2.2 ປະເດັນທີ່ວ່າ “ກ ເປັນເຈົ້າກຳມະສິດຕໍ່ ຊັບສິ່ງຂອງ”

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 “ບັນຫາທີ່ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍຮັບຮູ້ນຳກັນແລ້ວ ສານກໍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຊອກຫາຫຼັກຖານ...” ແລະ ຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ກໍບໍ່ໄດ້ໂຕ້ແຍ່ງວ່າກ້ອງຖ່າຍຮູບດັ່ງກ່າວບໍ່ແມ່ນຂອງ ກ. ດັ່ງນັ້ນ, ປະເດັນທີ່ວ່າ ກ ເປັນເຈົ້າກຳມະສິດຕໍ່ຊັບສິ່ງຂອງ ຈຶ່ງບໍ່ຖືວ່າເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ.

2.3 ປະເດັນທີ່ວ່າ “ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ”

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ “ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ຖ້າຫາກວ່າ ມີການຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງບາງສ່ວນ ສານຈະກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແລະ ສອບສວນໃນສ່ວນທີ່ຍັງບໍ່ຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດ” ແລະ ອີງຕາມມາດຕາ 391 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ “ການບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ ແມ່ນ ການລະເມີດສັນຍາທັງໝົດ ຫຼື ບາງສ່ວນ ຫຼື ການປະຕິບັດສັນຍາ ຢ່າງບໍ່ສົມເຫດສົມຜົນຂອງຄູ່ສັນຍາ ຝ່າຍໃດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ ການປະຕິບັດສັນຍາບໍ່ມີຄຸນນະພາບ, ບໍ່ທັນກັບເວລາ, ບໍ່ຖືກສະຖານທີ່” ໃນກໍລະນີ ດັ່ງກ່າວນີ້ ຖ້າພິຈາລະນາຈາກຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ກ ແລ້ວເຫັນວ່າ ກ ໄດ້ຕົກລົງຂາຍກ້ອງຖ່າຍຮູບ ພ້ອມ ທັງມອບກ້ອງໃຫ້ ຂ ໃນວັນທີ 1 ທັນວາ 2020 ແລະ ຂ ໄດ້ສັນຍາກັບ ກ ວ່າຈະຈ່າຍເງິນໃຫ້ ກ ໃນ ວັນທີ 31 ທັນວາ 2020, ແຕ່ພໍຮອດກຳນົດເວລາຈ່າຍ ຂ ກໍຍັງບໍ່ທັນຈ່າຍເງິນໃຫ້ ກ ເທື່ອ. ແຕ່ຖ້າ ພິຈາລະນາຈາກຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ແລ້ວ ເຫັນວ່າກ້ອງຖ່າຍຮູບແພ່ງເກີນໄປຈຶ່ງບໍ່ຊື່. ສະນັ້ນ, ອີງຕາມ ມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ແລະ ຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ກ ແລະ ຂ ແລ້ວ ຈຶ່ງສາມາດກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງທີສອງ ແມ່ນ ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ ຫຼື ບໍ່.

IV. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 3

1. ຫຼັກຖານເພື່ອພິຈາລະນາປະເດັນຂັດແຍ່ງ ມີດັ່ງນີ້:

1) ປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 1 “ໄດ້ມີການຕົກລົງຊື້ຂາຍກັນ ຫຼື ບໍ່ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ” ຫຼັກຖານທີ່ ກ ຕ້ອງໄດ້ນຳມາແກ້ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແມ່ນ ເອກະສານ, ຮູບພາບ, ວິດີໂອ, ຄລິບສຽງ ຫຼື ພະຍານ ທີ່ ຮູ້ເຫັນກ່ຽວກັບການຕົກລົງຊື້ຂາຍ ແລະ ການມອບ-ຮັບກ້ອງຖ່າຍຮູບ.

2) ປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 2 “ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ ຫຼື ບໍ່” ຫຼັກຖານທີ່ ກ ຕ້ອງໄດ້ນຳມາແກ້ປະເດັນ ຂັດແຍ່ງແມ່ນ:

- ເອກະສານ, ຮູບພາບ, ຄລິບສຽງ ຫຼື ວິດີໂອ ທີ່ຍັງຢືນເຖິງການຕົກລົງຊື້ຂາຍ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ;
- ພະຍານທີ່ຮູ້ເຫັນກ່ຽວກັບການບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ ຂອງ ຂ ເຊັ່ນ: ຜູ້ເຫັນ ກ ໄປທວງໃຫ້ ຂ ຊຳລະ ຄ່າກ້ອງຖ່າຍຮູບ, ແຕ່ ຂ ບໍ່ຊຳລະ.

2. ການວິເຄາະຄຳຕອບ

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 “ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ຖ້າຫາກວ່າມີການຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງບາງສ່ວນ ສານຈະ ກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແລະ ສອບສວນໃນສ່ວນທີ່ຍັງບໍ່ຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດ. ດັ່ງນັ້ນ ກ ຕ້ອງໄດ້ຊອກຫຼັກ

ຖານມາຢັ້ງຢືນຕໍ່ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ຊຶ່ງອີງຕາມມາດຕາ 102 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 “ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ມີຜັນທະ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການປະກອບຂໍ້ມູນຫຼັກ ຖານໃຫ້ແກ່ສານ. ສະນັ້ນ, ກ ຕ້ອງນຳຫຼັກຖານມາຢັ້ງຢືນຕໍ່ສານ ເພື່ອເປັນການພິສູດຄຳກ່າວອ້າງຂອງຕົນ ແລະ ໂດຍອີງໃສ່ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ມາດຕາ 96 “ຫຼັກຖານໃນຄະດີແພ່ງແມ່ນ ບັນດາຂໍ້ມູນເປັນຕົ້ນວັດຖຸ, ເອກະສານທີ່ພົວພັນກັບຄະດີ...”, ມາດຕາ 97 “ທີ່ມາຂອງຫຼັກຖານ ຂໍ້ 1. ເອກະສານ, ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ແລະ ສຽງ, ຂໍ້ 3 ການໃຫ້ການຂອງຄູ່ຄວາມ, ບຸກຄົນທີສາມ, ພະຍານໃນຄະດີ” ແລະ ອີງຕາມມາດຕາ 102 “ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ມີຜັນທະ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການປະກອບຂໍ້ ມູນຫຼັກຖານໃຫ້ແກ່ສານ. ດັ່ງນັ້ນ, ຫຼັກຖານທີ່ ກ ຄວນນຳມາສະເໜີຕໍ່ສານຈຶ່ງປະກອບດ້ວຍ:

2.1 ປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 1 “ໄດ້ມີການຕົກລົງຊື້ຂາຍກັນ ຫຼື ບໍ່ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ” ຫຼັກຖານທີ່ ກ ຕ້ອງໄດ້ນຳມາແກ້ປະເດັນຂັດແຍ່ງແມ່ນ ເອກະສານ, ຮູບພາບ, ວິດີໂອ, ຄລິບສຽງ ຫຼື ພະຍານ ທີ່ຮູ້ ເຫັນກ່ຽວກັບ ການຕົກລົງຊື້ຂາຍ, ການມອບ-ຮັບກ້ອງຖ່າຍຮູບ.

ຖ້າພິຈາລະນາຈາກມາດຕາ 98 ວັກ 3 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບ ປັບປຸງ ປີ 2012 ທີ່ໄດ້ກຳນົດວ່າ “ຫຼັກຖານທາງດ້ານເອກະສານ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກໜັງສືຢັ້ງຢືນ ກຳມະສິດ, ສັນຍາ, ຮູບພາບ¹, ບັນຊີຊັບສິນ ແລະ ເອກະສານອື່ນ ທີ່ພົວພັນກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ”, ໃນກໍລະນີ ນີ້ ຫຼັກຖານທາງດ້ານເອກະສານ ໝາຍເຖິງ ສັນຍາຊື້ຂາຍ, ບົດບັນທຶກການຊື້ຂາຍ, ຮູບພາບ ແລະ ເອກະສານອື່ນ ທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າມີການຕົກລົງຊື້ຂາຍ ຫຼື ການມອບຮັບກ້ອງຖ່າຍຮູບ. ສະນັ້ນ, ເອກະສານທີ່ສະແດງ ຫຼື ຢັ້ງຢືນໃຫ້ເຫັນວ່າ ກ ໄດ້ຕົກຂາຍກ້ອງຖ່າຍຮູບໃຫ້ ຂ ໂດຍມີລາຍເຊັນຂອງ ຂ ພ້ອມທັງວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນ ຫຼື ເອກະສານ ຫຼື ຮູບພາບທີ່ສາມາດຢັ້ງຢືນການມອບ-ຮັບ ກ້ອງຖ່າຍຮູບຂອງ ກ ແລະ ຂ ຫຼື ການລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວບັນຊີຂອງທະນາຄານ ທີ່ຢັ້ງຢືນການ ໂອນເງິນ ຫຼື ເອກະສານອື່ນ ທີ່ຢັ້ງຢືນເຖິງການຕົກລົງຊື້ຂາຍລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ, ເນື່ອງຈາກວ່າ ບັນດາ ເອກະສານດັ່ງກ່າວຈະຢັ້ງຢືນໄດ້ວ່າ ກ ແລະ ຂ ໄດ້ມີການຕົກລົງຊື້ຂາຍກ້ອງຖ່າຍຮູບນຳກັນແທ້ ຫຼື ບໍ່ ເຖິງວ່າ ຂ ຈະປະຕິເສດວ່າບໍ່ໄດ້ເຮັດສັນຍາຊື້ຂາຍກ້ອງຖ່າຍຮູບກັບ ກ ກໍຕາມ.

ສ່ວນຫຼັກຖານທາງດ້ານບຸກຄົນ ຖ້າພິຈາລະນາຈາກມາດຕາ 98 ວັກ 4 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ທີ່ກຳນົດວ່າ “ຫຼັກຖານທາງດ້ານບຸກຄົນ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກຄຳໃຫ້ການຂອງຄູ່ ຄວາມ, ຄຳໃຫ້ການ ແລະ ການຢັ້ງຢືນຂອງພະຍານ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນໃນການດຳເນີນຄະດີ ທີ່ພົວພັນ

¹ຮູບພາບ ໝາຍເຖິງ ຮູບພາບທີ່ໄດ້ຈາກການຝຶມອອກມາເປັນແຜ່ນເຈ້ຍ, ແຜ່ນຢາງ ຫຼື ແຜ່ນຜ້າ ແລະ ຮູບພາບທີ່ຢູ່ໃນກ້ອງຖ່າຍຮູບ, ວິດີໂອ ແລະ ໂທລະສັບ ຫຼື ເຄື່ອງອີເລັກໂຕຣນິກຕ່າງໆ.

ກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ” ໃນກໍລະນີນີ້ຫຼັກຖານທາງດ້ານບຸກຄົນ ໝາຍເຖິງ ພະຍານທີ່ຮູ້ເຫັນກ່ຽວກັບການຕົກລົງ ຊື້ຂາຍ ຫຼື ການມອບຮັບກ້ອງຖ່າຍຮູບ. ດັ່ງນັ້ນ, ກ ຕ້ອງຫາຫຼັກຖານທາງດ້ານບຸກຄົນມາຢັ້ງຢືນ ໂດຍ ສະເພາະໃນເວລາຕົກລົງຊື້ຂາຍກັນ ຫຼື ມອບຮັບກ້ອງຖ່າຍຮູບນັ້ນມີພະຍານ ຫຼື ມີຜູ້ຮູ້ເຫັນ ຫຼື ບໍ່.

2.2 ປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 2 “ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ ຫຼື ບໍ່” ຫຼັກຖານທີ່ ກ ຕ້ອງໄດ້ນຳມາຢັ້ງຢືນ ເພື່ອ ແກ້ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແມ່ນ ຮູບພາບ, ຄລິບສຽງ, ວິດີໂອ ຫຼື ພະຍານທີ່ຮູ້ເຫັນກ່ຽວກັບການຕົກລົງຊື້ຂາຍ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ, ການທວງຄ່າກ້ອງຖ່າຍຮູບຂອງ ກ, ການປະຕິເສດຂອງ ຂ ຫຼື ການໂຕ້ຖຽງຂອງ ກ ແລະ ຂ ເປັນຕົ້ນ.

ຄຳຖາມ ແລະ ກໍລະນີສຶກສາ II

ການທວງໃຫ້ສິ່ງເງິນທີ່ກູ້ຢືມຄືນ

ການທວງໃຫ້ສິ່ງເງິນທີ່ກູ້ຢືມຄືນ

I. ກໍລະນີສຶກສາ ແລະ ຄໍາຖາມ

ການກ່າວອ້າງຂອງ ກ

ໃນວັນທີ 1 ມິຖຸນາ 2020 ຂ້ອຍເອົາເງິນຈຳນວນ 30.000.000 ກີບ ໃຫ້ ຂ ກູ້ຢືມ ເນື່ອງຈາກ ຂ ຮ້ອງຂໍມາ, ກຳນົດເວລາຊຳລະແມ່ນ ວັນທີ 1 ມິຖຸນາ 2021 ແຕ່ກາຍກຳນົດເວລາຊຳລະແລ້ວ ຂ ກໍຍັງບໍ່ຈ່າຍເງິນໃຫ້ຂ້ອຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ຂ້ອຍຈຶ່ງຮ້ອງຂໍໃຫ້ ຂ ສິ່ງເງິນຄືນຈຳນວນ 30.000.000 ກີບ ແລະ ໄດ້ຍື່ນຄໍາຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານໃນວັນທີ 1 ທັນວາ 2021.

ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮູບແບບ 1

ຂ້ອຍບໍ່ໄດ້ຮັບເງິນຈາກ ກ ແຕ່ຕອນນັ້ນ ຂ້ອຍມີບັນຫາເລື່ອງເງິນ ກໍເລີຍຂໍກູ້ຢືມເງິນຈາກ ກ ແທ້ ແຕ່ສຸດທ້າຍກໍຕົກລົງກັນບໍ່ໄດ້ກ່ຽວກັບຈຳນວນເງິນ ແລະ ກຳນົດເວລາສິ່ງເງິນຄືນ.

ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮູບແບບ 2

ຂ້ອຍໄດ້ຮັບເງິນ 30.000.000 ກີບ ຈາກ ກ ແທ້ ແຕ່ຫາກເປັນການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງ ກ ຈຶ່ງບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງສິ່ງເງິນຈຳນວນດັ່ງກ່າວຄືນ.

ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮູບແບບ 3

ຂ້ອຍໄດ້ຮັບເງິນ 30.000.000 ກີບ ຈາກ ກ ແລະ ກໍໄດ້ເຮັດສັນຍາເປັນລາຍລັກອັກສອນແທ້ ວ່າຈະສິ່ງເງິນຄືນ ແຕ່ເນື່ອງຈາກວ່າຂ້ອຍບໍ່ມີເງິນ ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດຊຳລະໄດ້.

ຄໍາຖາມ 1 ເງື່ອນໄຂທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດທວງຂອງ ກ ຕໍ່ ຂ ເພື່ອໃຫ້ສິ່ງເງິນທີ່ກູ້ຢືມຄືນ ມີຫຍັງແດ່ ?

ຄໍາຖາມ 2 ປະເດັນຂັດແຍ່ງຕາມການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ແຕ່ຮູບແບບ 1 ຫາ ຮູບແບບ 3 ໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ ແມ່ນ ຫຍັງ ?

ຄໍາຖາມ 3 ເພື່ອພິຈາລະນາ ປະເດັນຂັດແຍ່ງຕາມການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ແຕ່ຮູບແບບ 1 ຫາ ຮູບແບບ 3 ໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ ຕ້ອງມີຫຼັກຖານຫຍັງແດ່ ?

II. ຄໍາຕອບ ຕໍ່ຄໍາຖາມ 1 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮູບແບບ 1)

1. ການເກີດສິດທວງຂອງ ກ ຕໍ່ ຂ ເພື່ອໃຫ້ສິ່ງເງິນທີ່ກູ້ຢືມຄືນນັ້ນ ຕ້ອງມີເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້:

- 1) ການຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ;
- 2) ກ ໄດ້ມອບເງິນໃຫ້ ຂ;
- 3) ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ.

2. ການວິເຄາະຄໍາຕອບ

2.1. ກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂ 1

ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ “ການຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ” ເປັນເງື່ອນໄຂໜຶ່ງທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດທາງຂອງ ກ ເພື່ອໃຫ້ ຂ ສົ່ງເງິນຄືນ.

ເປັນຫຍັງເງື່ອນໄຂ 1 ຈຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນ ?

ຍ້ອນວ່າ ການຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນເປັນຜົນຖານທີ່ສໍາຄັນ ທີ່ກໍານົດໄວ້ໃນເນື້ອໃນຂອງສັນຍາກູ້ຢືມ, ການຕົກລົງດັ່ງກ່າວ ປະກອບມີ ຈຳນວນເງິນ ແລະ ກໍານົດເວລາສົ່ງເງິນຄືນ ເປັນຜົນຖານສໍາຄັນ ມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

ເມື່ອເວົ້າເຖິງການຕົກລົງກູ້ຢືມ, ຄວນພິຈາລະນາວ່າ ອັນໃດເປັນເນື້ອໃນສໍາຄັນຂອງສັນຍາກູ້ຢືມ, ຖ້າພິຈາ ລະນາອີກມູມມອງໜຶ່ງ ຈະບໍ່ສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ເປັນສັນຍາກູ້ຢືມ ຖ້າຫາກຂາດການກໍານົດເນື້ອໃນດັ່ງກ່າວໄວ້ໃນສັນຍາ.

ມາດຕາ 430 ວັກ 1 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ກໍານົດວ່າ “ສັນຍາກູ້ຢືມ ແມ່ນການຕົກລົງຂອງຄູ່ສັນຍາ ຊຶ່ງຜູ້ໃຫ້ຢືມໄດ້ເອົາເງິນ ຫຼື ຊັບສິ່ງຂອງ ຂອງຕົນໃຫ້ເປັນກຳມະສິດແກ່ຜູ້ກູ້ຢືມ ແລະ ຜູ້ກູ້ຢືມຕ້ອງສົ່ງຈຳນວນເງິນ ຫຼື ຊັບສິ່ງຂອງປະເພດທີ່ກູ້ຢືມນັ້ນ ຕາມຈຳນວນເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ຄຸນນະພາບດຽວກັນ ຄືນແກ່ຜູ້ໃຫ້ຢືມ ຕາມເວລາທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນສັນຍາ”. ຈຳນວນເງິນ ແລະ ກໍານົດເວລາສົ່ງຄືນ ແມ່ນເນື້ອໃນທີ່ຈຳເປັນສໍາລັບສັນຍາກູ້ຢືມ. ຕົວຢ່າງ A ໄດ້ຕົກລົງໃຫ້ B ກູ້ຢືມເງິນ ຈຳນວນ 20.000.000 ກີບ ແລະ ກໍານົດເວລາສົ່ງເງິນຄືນ ແມ່ນ 6 ເດືອນ ສະນັ້ນ ສັນຍາກູ້ຢືມດັ່ງກ່າວຈຶ່ງມີຜົນໃຊ້ໄດ້ທາງກົດໝາຍ. ແຕ່ຖ້າສັນຍາກູ້ຢືມ ຫາກບໍ່ໄດ້ກໍານົດເວລາຂອງການປະຕິບັດ ສັນຍາກໍໃຫ້ປະຕິບັດຕາມມາດຕາ 430 ວັກ 2 ແລະ ມາດຕາ 380 ວັກ 2 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ.

2.2. ກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂ 2

ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ “ກ ໄດ້ມອບເງິນໃຫ້ ຂ” ເປັນເງື່ອນໄຂໜຶ່ງ ທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດທາງຂອງ ກ ເພື່ອໃຫ້ ຂ ສົ່ງເງິນທີ່ກູ້ຢືມຄືນ.

ເປັນຫຍັງເງື່ອນໄຂ 2 ຈຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນ ?

ເນື່ອງຈາກວ່າ ເງື່ອນໄຂ 2 ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 430 ວັກ 1 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງວ່າ: “ຜູ້ໃຫ້ຢືມໄດ້ເອົາເງິນ ຫຼື ຊັບສິ່ງຂອງ ຂອງຕົນໃຫ້ເປັນກຳມະສິດແກ່ຜູ້ກູ້ຢືມ”. ແຕ່ຖ້າຫາກຜູ້ໃຫ້ຢືມບໍ່ໄດ້ເອົາເງິນ ຫຼື ຊັບສິ່ງຂອງໃຫ້ແກ່ຜູ້ກູ້ຢືມແລ້ວ ສິດທາງຂອງ ກ ກໍຈະບໍ່ເກີດຂຶ້ນ.

2.3. ກ່ຽວກັບ ເງື່ອນໄຂ 3

ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ” ເປັນເງື່ອນໄຂໜຶ່ງ ທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດທາງຂອງ ກ ເພື່ອໃຫ້ ຂ ສົ່ງເງິນທີ່ກູ້ຢືມຄືນ ໂດຍສະເພາະ ໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ ເປັນເງື່ອນໄຂຈຳເປັນ ເມື່ອ ຂ ບໍ່ໄດ້

ສິ່ງເງິນຄືນຫຼັງວັນທີ 1 ມິຖຸນາ 2021.

ເປັນຫຍັງເງື່ອນໄຂ 3 ຈຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນ ?

ຍ້ອນວ່າ ເງື່ອນໄຂ 3 ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 392 ແລະ 393 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ຊຶ່ງມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

ຕາມປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ສິດ ແລະ ສິດທວງ ແມ່ນແຍກອອກຈາກກັນ ໂດຍອີງຕາມມາດຕາ 364 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ສິດເກີດຂຶ້ນນັບແຕ່ວັນໄດ້ເຮັດສັນຍາ ແລະ ອີງຕາມມາດຕາ 392 ສິດທວງຈະເກີດຂຶ້ນ ເມື່ອຝ່າຍໃດຝ່າຍໃດໜຶ່ງ ຫາກບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ ຕາມທີ່ຕົກລົງກັນໄວ້.

ນັກວິຊາການກົດໝາຍ ຈຳນວນໜຶ່ງມີແນວຄວາມຄິດທີ່ວ່າ ເງື່ອນໄຂ 3 ນັ້ນມີຄວາມສໍາຄັນ ຊຶ່ງເອີ້ນວ່າ “ທິດສະດີ A”.

ກົງກັນຂ້າມ ນັກວິຊາການກົດໝາຍ ອີກຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ມີແນວຄວາມຄິດທີ່ວ່າ ເງື່ອນໄຂ 3 ບໍ່ມີຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ມີພຽງ ເງື່ອນໄຂ 1 ແລະ 2 ທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນ ພໍຈະເປັນເງື່ອນໄຂ ທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດທວງຂອງ ກ ເພື່ອໃຫ້ ຂ ສິ່ງເງິນຄືນ ຊຶ່ງເອີ້ນວ່າ “ທິດສະດີ B”. ອີງຕາມທິດສະດີ B ນີ້ ສັນຍາ ມີອຳນາດທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດທວງ ຕາມມາດຕາ 375 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ແລະ ບໍ່ແມ່ນພຽງແຕ່ສິດ ແຕ່ຍັງລວມເຖິງ ສິດທວງ ທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໄດ້ ເມື່ອມີການເຮັດສັນຍາ ຕາມມາດຕາ 364 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ. ທິດສະດີ B ໄດ້ເວົ້າວ່າ ມາດຕາ 392 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ກຳນົດວ່າ “ສິດທວງ” ໃນເວລາຮ້ອງຟ້ອງ ເມື່ອອີກຝ່າຍຫາກບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ.

3. ບັນຫາອື່ນທີ່ຄວນພິຈາລະນາ

3.1. ຕໍ່ກັບ ສັນຍາ ທີ່ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຫຼື ທາງປາກເປົ່າ

ມາດຕາ 430 ວັກ 5 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ໄດ້ກຳນົດວ່າ “ສັນຍາກູ້ຢືມຕ້ອງເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ”, ແຕ່ໃນກໍລະນີສັນຍາກູ້ຢືມ ຫາກເຮັດທາງປາກເປົ່ານັ້ນ ສັນຍາດັ່ງກ່າວຈະມີຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍຫາກຮັບຮູ້ນຳກັນ ສານກໍບໍ່ຈຳເປັນຊອກຫາຫຼັກຖານ ໂດຍອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012. ຖ້າຈຳເລີຍຫາກປະຕິເສດ ສານຈະພິຈາລະນາຕັດສິນ ຍົກເລີກຄຳຮ້ອງຟ້ອງ. ແຕ່ຖ້າຫາກໂຈດ ມີຫຼັກຖານທີ່ໜ້າເຊື່ອຖືມາຢັ້ງຢືນ ສານກໍຈະພິຈາລະນາຕາມການຮ້ອງຟ້ອງຂອງໂຈດ.

ການກຳນົດໃຫ້ເຮັດສັນຍາກູ້ຢືມເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຕາມມາດຕາ 430 ວັກ 5 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ກໍເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ພ້ອມທັງເປັນການຍົກສູງສະຕິທາງດ້ານກົດໝາຍໃນການເຮັດສັນຍາ. ໃນກໍລະນີມີການຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານ ກໍສາມາດນຳເອົາສັນຍາທີ່ເປັນລາຍລັກອັກສອນນັ້ນ ມາເປັນຫຼັກຖານຢັ້ງຢືນ ເພື່ອໃຫ້ສານສາມາດພິຈາລະນາຕັດສິນໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຄວາມເປັນຈິງ.

3.2. ຕໍ່ກັບ ການກຳນົດດອກເບ້ຍໃນສັນຍາກູ້ຢືມ

ການຕົກລົງກ່ຽວກັບດອກເບ້ຍໃນສັນຍາກູ້ຢືມ ບໍ່ຖືເປັນເນື້ອໃນສຳຄັນຂອງສັນຍາ ໂດຍອີງຕາມ ມາດຕາ 430 ວັກ 3 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແຝງ ທີ່ໄດ້ກຳນົດວ່າ ການກູ້ຢືມເງິນຈະມີດອກເບ້ຍ ຫຼື ບໍ່ມີດອກເບ້ຍກໍໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງກຳນົດໄວ້ໃນສັນຍາ.

ໃນກໍລະນີລູກໜີ້ຫາກໃຊ້ແທນໜີ້ສິນຊັກຊ້າ ຊຶ່ງສ້າງຄວາມອັບປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜີ້, ເຈົ້າໜີ້ກໍມີສິດຮ້ອງຟ້ອງໃຫ້ລູກໜີ້ຮັບຜິດຊອບຄ່າປ່ວຍການຊັບ.

3.3. ຕໍ່ກັບ ມາດຕາ 370 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແຝງ

ນອກຈາກເນື້ອໃນຂອງສັນຍາກູ້ຢືມກ່ຽວກັບ ຈຳນວນເງິນທີ່ກູ້ຢືມ ແລະ ກຳນົດເວລາສິ່ງເງິນຄືນ ຊຶ່ງກຳນົດໃນມາດຕາ 370 ນັ້ນ ຈະບໍ່ເປັນເງື່ອນໄຂທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດທາງຂອງ ກ ເພື່ອໃຫ້ ຂ ສິ່ງເງິນຄືນ ໂດຍສະເພາະໃນສັນຍາກູ້ຢືມ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ ຈະມີຜົນໃຊ້ໄດ້ ເຖິງວ່າ ຈະບໍ່ໄດ້ຕົກລົງກັນກ່ຽວກັບ ສະຖານທີ່ເຮັດສັນຍາ, ຊື່, ນາມສະກຸນ ແລະ ບ່ອນຢູ່ຂອງຄູ່ສັນຍາ, ວິທີການສິ່ງເງິນຄືນ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ສະຖານທີ່ ປະຕິບັດສັນຍາ ແລະ ຜົນທະໃນການແຈ້ງຜິດຈາກການລະເມີດສັນຍາ, ອົງການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ, ເງື່ອນໄຂຂອງການປ່ຽນແປງ ແລະ ການສິ້ນສຸດສັນຍາກ່ອນກຳນົດ ກໍຕາມ.

ດ້ວຍສາເຫດໃດ ເນື້ອໃນເຫຼົ່ານັ້ນຈຶ່ງບໍ່ເປັນເງື່ອນໄຂທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດທາງ ?

ຍ້ອນວ່າ ເນື້ອໃນດັ່ງກ່າວ ບໍ່ແມ່ນປັດໄຈຜືນຖານຂອງສັນຍາກູ້ຢືມ. ຕົວຢ່າງ ເມື່ອບຸກຄົນໃດໜຶ່ງກູ້ຢືມເງິນ ຈຳນວນ 2.000.000 ກີບ ສັນຍາດັ່ງກ່າວກໍຈະມີຜົນໃຊ້ໄດ້ ເຖິງວ່າ ຈະບໍ່ກຳນົດ ສະຖານທີ່ເຮັດສັນຍາ, ສະຖານທີ່ປະຕິບັດສັນຍາ ລວມທັງບ່ອນຢູ່ຂອງຄູ່ສັນຍາ, ວັນທີເຮັດສັນຍາ ແລະ ເນື້ອໃນອື່ນກໍຕາມ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີ ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ມີບັນຫາເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ ການເຮັດສັນຍານັ້ນຕ້ອງກຳນົດເນື້ອໃນລະອຽດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 370 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແຝງ, ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງເວລາບຸກຄົນໃດໜຶ່ງຢືນຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ກໍເປັນເລື່ອງປົກກະຕິ ທີ່ບຸກຄົນນັ້ນຈະຕ້ອງຢືນຢັນ ວັນທີເຮັດສັນຍາ ເພື່ອຝຶກສຸດຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງສັນຍາ.

III. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 2 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮູບແບບ 1)

1. ປະດັບຂັດແຍ່ງຕາມການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ ມີດັ່ງນີ້:

- 1) ການຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ (ເປັນປະດັບຂັດແຍ່ງ);
- 2) ກ ໄດ້ມອບເງິນໃຫ້ ຂ (ເປັນປະດັບຂັດແຍ່ງ);
- 3) ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ (ເປັນປະດັບຂັດແຍ່ງ).

2. ການວິເຄາະຄໍາຕອບ

2.1. ປະເດັນທີ່ວ່າ “ການຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ”

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ “ໃນເວລາດໍາເນີນຄະດີ ຖ້າຫາກວ່າ ມີການຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄໍາຟ້ອງແຍ່ງບາງສ່ວນ ສານຈະກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແລະ ສອບສວນໃນສ່ວນທີ່ຍັງບໍ່ຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດ” ແລະ ຖ້າອີງຕາມຄໍາກ່າວອ້າງຂອງ ກ ວ່າ “ໄດ້ເອົາເງິນໃຫ້ ຂ ກູ້ຢືມ ຈຳນວນ 30.000.000 ກີບ. ໃນວັນທີ 1 ມິຖຸນາ 2020 ແລະ ຂ ກໍກ່າວວ່າ “ຂ້ອຍເຄີຍມີບັນຫາເລື່ອງເງິນ ກໍເລີຍຂໍກູ້ຢືມເງິນຈາກ ກ ແທ້ ແຕ່ສຸດທ້າຍກໍຕົກລົງກັນບໍ່ໄດ້ກ່ຽວກັບຈຳນວນເງິນ”. ສະນັ້ນ ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ແລະ ຄໍາກ່າວອ້າງຂອງ ກ ແລະ ຂ ແລ້ວ ສາມາດກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 1 ວ່າ ໄດ້ມີການຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນກັນ ຫຼື ບໍ່ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ.

2.2. ປະເດັນທີ່ວ່າ “ກ ໄດ້ມອບເງິນໃຫ້ ຂ”

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ “ໃນເວລາດໍາເນີນຄະດີ ຖ້າຫາກວ່າ ມີການຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄໍາຟ້ອງແຍ່ງບາງສ່ວນ ສານຈະກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແລະ ສອບສວນໃນສ່ວນທີ່ຍັງບໍ່ຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດ” ແລະ ຄໍາກ່າວອ້າງຂອງ ກ ແລະ ຂ ແລ້ວ ສາມາດກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 2 ວ່າ ກ ໄດ້ມອບເງິນໃຫ້ ຂ ຫຼື ບໍ່.

2.3. ປະເດັນທີ່ວ່າ “ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ”

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ທີ່ໄດ້ກຳນົດວ່າ “ໃນເວລາດໍາເນີນຄະດີ ຖ້າຫາກວ່າ ມີການຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄໍາຟ້ອງແຍ່ງບາງສ່ວນ ສານຈະກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແລະ ສອບສວນໃນສ່ວນທີ່ຍັງບໍ່ຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດ” ແລະ ອີງຕາມມາດຕາ 391 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ທີ່ໄດ້ກຳນົດວ່າ “ການບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ ແມ່ນການລະເມີດສັນຍາທັງໝົດ ຫຼື ບາງສ່ວນ ຫຼື ການປະຕິບັດສັນຍາ ໂດຍບໍ່ສົມເຫດສົມຜົນ ຂອງຄູ່ສັນຍາຝ່າຍໃດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ ການປະຕິບັດສັນຍາ ບໍ່ມີຄຸນນະພາບ, ບໍ່ທັນກັບເວລາ, ບໍ່ຖືກສະຖານທີ່”. ໃນກໍລະນີດັ່ງກ່າວນີ້ ເມື່ອພິຈາລະນາຄໍາກ່າວອ້າງຂອງ ກ ແລ້ວ ເຫັນວ່າ ກ ໄດ້ມອບເງິນຈຳນວນ 30.000.000 ກີບ ໃຫ້ ຂ ໃນວັນທີ 1 ມິຖຸນາ 2020. ເມື່ອຮອດກຳນົດເວລາສິ່ງເງິນຄືນ ຂ ກໍຍັງບໍ່ທັນໄດ້ສິ່ງເງິນໃຫ້ ກ ເທື່ອ. ແຕ່ຖ້າພິຈາລະນາຄໍາກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ວ່າ ຂ ມີບັນຫາເລື່ອງເງິນ ກໍ

ເລີຍຂໍຖືກຢືນຈາກ ກ ແທ້ ແຕ່ສຸດທ້າຍກໍຕົກລົງກັນບໍ່ໄດ້ກ່ຽວກັບຈຳນວນເງິນ ແລະ ກຳນົດເວລາສິ່ງ
ເງິນຄືນ ສະນັ້ນ ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບ
ປັບປຸງ ປີ 2012 ແລະ ຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ກ ແລະ ຂ ແລ້ວ ສາມາດກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 3 ວ່າ ຂ
ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ ຫຼື ບໍ່.

IV. ຄຳຕອບ ຕໍ່ ຄຳຖາມ 3 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮຸບແບບ 1)

1. ຫຼັກຖານ ເພື່ອພິຈາລະນາປະເດັນຂັດແຍ່ງ ມີດັ່ງນີ້:

1) ປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 1 “ໄດ້ມີການຕົກລົງຖືກຢືນກັນ ຫຼື ບໍ່ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ” ຫຼັກຖານ
ທີ່ ກ ຕ້ອງໄດ້ນຳມາແກ້ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແມ່ນ ເອກະສານ, ຮູບຟາບ, ວິດີໂອ, ຄລິບສຽງ ຫຼື ພະຍານ ທີ່
ຮູ້ເຫັນກ່ຽວກັບການຕົກລົງຖືກຢືນ ແລະ ການມອບ-ຮັບເງິນ.

2) ປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 2 “ກ ໄດ້ມອບເງິນໃຫ້ ຂ ຫຼື ບໍ່” ຫຼັກຖານທີ່ ກ ຕ້ອງໄດ້ນຳມາແກ້
ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແມ່ນ ເອກະສານ, ຮູບຟາບ, ຄລິບສຽງ, ວິດີໂອ ຫຼື ພະຍານທີ່ຮູ້ເຫັນກ່ຽວກັບການ
ມອບ-ຮັບເງິນ.

3) ປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 3 “ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ ຫຼື ບໍ່” ຫຼັກຖານທີ່ ກ ຕ້ອງໄດ້ນຳມາແກ້ປະເດັນ
ຂັດແຍ່ງ ແມ່ນ ເອກະສານ, ຮູບຟາບ, ຄລິບສຽງ ຫຼື ວິດີໂອ ທີ່ຢັ້ງຢືນເຖິງການຕົກລົງຖືກຢືນ
ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ, ພະຍານທີ່ຮູ້ເຫັນກ່ຽວກັບການບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ ຂອງ ຂ ເຊັ່ນ ຜູ້ເຫັນ ກ ໄປທວງ
ໃຫ້ ຂ ສິ່ງເງິນຄືນ ແຕ່ ຂ ກໍບໍ່ສົ່ງ.

2. ການວິເຄາະ ຄຳຕອບ

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ
2012 ທີ່ກຳນົດວ່າ “ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ຖ້າຫາກວ່າມີການຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳ
ຟ້ອງແຍ່ງບາງສ່ວນ ສານຈະກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແລະ ສອບສວນໃນສ່ວນທີ່ຍັງບໍ່ຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດ”
ດັ່ງນັ້ນ, ກ ຕ້ອງໄດ້ຊອກຫຼັກຖານມາຢັ້ງຢືນຕໍ່ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ຊຶ່ງອີງຕາມມາດຕາ 102 ຂອງກົດໝາຍ
ວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ທີ່ກຳນົດວ່າ “ໃຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ມີຜັນທະ
ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການປະກອບຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໃຫ້ແກ່ສານ” ສະນັ້ນ ກ ຕ້ອງນຳຫຼັກຖານມາ
ຢັ້ງຢືນຕໍ່ສານ ເພື່ອເປັນການພິສູດຄຳກ່າວອ້າງຂອງຕົນ ແລະ ໂດຍອີງໃສ່ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນ
ຄະດີແພ່ງ ມາດຕາ 96 ທີ່ກຳນົດວ່າ “ຫຼັກຖານໃນຄະດີແພ່ງ ແມ່ນບັນດາຂໍ້ມູນ ເປັນຕົ້ນ ວັດຖຸ,
ເອກະສານທີ່ພົວພັນກັບຄະດີ”, ມາດຕາ 97 ທີ່ກຳນົດວ່າ “ທີ່ມາຂອງຫຼັກຖານ ຂໍ້ 1. ເອກະສານ, ວັດຖຸ
ສິ່ງຂອງ ແລະ ສຽງ, ຂໍ້ 3 ການໃຫ້ການຂອງຄູ່ຄວາມ, ບຸກຄົນທີສາມ, ພະຍານໃນຄະດີ” ແລະ ອີງ

ຕາມມາດຕາ 102 “ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ມີພັນທະ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການປະກອບຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໃຫ້ແກ່ສານ”. ດັ່ງນັ້ນ, ຫຼັກຖານທີ ໗ ຄວນນຳມາສະເໜີຕໍ່ສານຈຶ່ງປະກອບດ້ວຍ:

2.1 ປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 1 “ໄດ້ມີການຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນກັນ ຫຼື ບໍ່ ລະຫວ່າງ ໗ ແລະ ໑” ຫຼັກຖານ ທີ່ ໗ ຕ້ອງໄດ້ນຳມາແກ້ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແມ່ນ ເອກະສານ, ຮູບພາບ, ວິດີໂອ, ຄລິບສຽງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບສັນຍາກູ້ຢືມ ຫຼື ພະຍານ ທີ່ຮູ້ເຫັນກ່ຽວກັບການຕົກລົງກູ້ຢືມ ຫຼື ການມອບ-ຮັບເງິນ ທີ່ສະແດງໃຫ້ ເຫັນວ່າ ໗ ແລະ ໑ ໄດ້ມີການຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນກັນ ໂດຍມີການເຊັນຂອງ ໑ ພ້ອມທັງວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ໃນສັນຍາກູ້ຢືມ ຫຼື ໃບມອບຮັບເງິນ ຫຼື ການໂອນເງິນ ຕາມຈຳນວນທີ່ກູ້ຢືມເຂົ້າບັນຊີທະນາຄານຂອງ ໑, ນີ້ກໍສາມາດຢັ້ງຢືນໄດ້ວ່າ ໑ ໄດ້ກູ້ຢືມເງິນນຳ ໗, ເຖິງວ່າ ໑ ຈະປະຕິເສດວ່າ ບໍ່ໄດ້ເຮັດສັນຍາກູ້ຢືມ ເງິນ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ຮັບເງິນຈາກ ໗ ກໍຕາມ.

ອີງຕາມມາດຕາ 98 ວັກ 3 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ທີ່ກຳນົດວ່າ “ຫຼັກຖານທາງດ້ານເອກະສານ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກໜັງສືຢັ້ງຢືນກຳມະສິດ, ສັນຍາ, ຮູບ ພາບ², ບັນຊີຊັບສິນ ແລະ ເອກະສານອື່ນ ທີ່ພົວພັນກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ”, ໃນກໍລະນີນີ້ ຫຼັກຖານທາງດ້ານ ເອກະສານ ໝາຍເຖິງ ສັນຍາ ກູ້ຢືມເງິນ ແລະ ໃບມອບ-ຮັບເງິນລະຫວ່າງ ໗ ແລະ ໑.

ອີງຕາມມາດຕາ 98 ວັກ 4 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ທີ່ກຳນົດວ່າ “ຫຼັກຖານ ທາງດ້ານບຸກຄົນ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກຄຳໃຫ້ການຂອງຄູ່ຄວາມ, ຄຳໃຫ້ການ ແລະ ການຢັ້ງຢືນຂອງ ພະຍານ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນໃນການດຳເນີນຄະດີ ທີ່ພົວພັນກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ” ໃນກໍລະນີນີ້ ຫຼັກຖານ ທາງດ້ານບຸກຄົນ ໝາຍເຖິງ ພະຍານທີ່ໄດ້ຮູ້ເຫັນການຕົກລົງກູ້ຢືມ ຫຼື ການມອບ-ຮັບເງິນ ເຊັ່ນ ນາຍບ້ານ ຫຼື ນາຍທະບຽນສານ ທີ່ຢັ້ງຢືນສັນຍາ ຫຼື ບຸກຄົນອື່ນທີ່ພົວພັນກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ.

2.2 ປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 2 “໗ ໄດ້ມອບເງິນໃຫ້ ໑ ຫຼື ບໍ່” ຫຼັກຖານທີ່ ໗ ຕ້ອງໄດ້ນຳມາແກ້ປະເດັນ ຂັດແຍ່ງ ແມ່ນ ເອກະສານ, ຮູບພາບ, ຄລິບສຽງ, ວິດີໂອ ຫຼື ພະຍານທີ່ຮູ້ເຫັນກ່ຽວກັບການມອບ-ຮັບ ເງິນ ລະຫວ່າງ ໗ ແລະ ໑ ເປັນຕົ້ນ ໃບມອບຮັບເງິນທີ່ມີລາຍເຊັນຂອງ ໑ ພ້ອມທັງວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ຫຼື ການໂອນເງິນ ຕາມຈຳນວນທີ່ກູ້ຢືມເຂົ້າບັນຊີທະນາຄານຂອງ ໑, ຮູບພາບ, ຄລິບສຽງ, ວິດີໂອ ໃນ ເວລາມອບ-ຮັບເງິນກັນ ແລະ ພະຍານທີ່ເຫັນການມອບເງິນໃຫ້ ໑ ທີ່ໄດ້ຮູ້ ຫຼື ເຫັນ ໑ ໃຊ້ຈ່າຍເງິນຈຳ ນວນດັ່ງກ່າວ ພາຍຫຼັງ ວັນທີ 1 ມິຖຸນາ 2020.

²ຮູບພາບ ໝາຍເຖິງ ຮູບພາບທີ່ໄດ້ຈາກການຝຶມອອກມາເປັນແຜ່ນເຈ້ຍ, ແຜ່ນຢາງ ຫຼື ແຜ່ນຜ້າ ແລະ ຮູບພາບທີ່ຢູ່ໃນກ້ອງຖ່າຍຮູບ, ວິດີໂອ ແລະ ໂທລະສັບ ຫຼື ເຄື່ອງເອເລັກໂຕຣນິກຕ່າງໆ.

2.3 ປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 3 “ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ ຫຼື ບໍ່” ຫຼັກກຳນົດທີ່ ໗ ຕ້ອງໄດ້ນຳມາແກ້ປະເດັນ ຂັດແຍ່ງແມ່ນ ຮູບພາບ, ຄລິບສຽງ ຫຼື ວິດີໂອ ຫຼື ພະຍານ ທີ່ຮູ້ເຫັນການຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນ ລະຫວ່າງ ໗ ແລະ ໑; ການທວງເອົາເງິນຄືນຂອງ ໗, ການປະຕິເສດຂອງ ໑ ຫຼື ການໂຕ້ຖຽງຂອງ ໗ ແລະ ໑ ກ່ຽວ ກັບການບໍ່ສົ່ງເງິນຄືນ.

V. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 1 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ໑ ຮູບແບບ 2)

ການເກີດສິດທິຂອງ ໗ ເພື່ອໃຫ້ ໑ ສົ່ງເງິນທີ່ກູ້ຢືມນັ້ນຄືນ ໃນຮູບແບບ 2 ແມ່ນໃຫ້ປະຕິບັດຄື ກັນກັບເງື່ອນໄຂ ແລະ ການວິເຄາະຄຳຕອບທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ໃນຂໍ້ II.

VI. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 2 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ໑ ຮູບແບບ 2)

1. ປະເດັນຂັດແຍ່ງໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ມີ ດັ່ງນີ້:

- 1) ການຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນ ລະຫວ່າງ ໗ ແລະ ໑ (ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ);
- 2) ໗ ໄດ້ມອບເງິນໃຫ້ ໑ (ບໍ່ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ);
- 3) ໑ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ (ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ).

2. ການວິເຄາະຄຳຕອບ

2.1 ປະເດັນທີ່ວ່າ “໗ ແລະ ໑ ໄດ້ມີການຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນກັນ”

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ທີ່ກຳນົດວ່າ “ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ຖ້າຫາກວ່າ ມີການຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳ ຟ້ອງແຍ່ງບາງສ່ວນ ສານຈະກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແລະ ສອບສວນໃນສ່ວນທີ່ຍັງບໍ່ຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດ” ແລະ ອີງຕາມຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ໗ ວ່າ “ໃນວັນທີ 1 ມິຖຸນາ 2020 ຕົນໄດ້ເອົາເງິນຈຳນວນ 30.000.000 ກີບ ໃຫ້ ໑ ກູ້ຢືມ” ແລະ ໑ ກ່າວອ້າງວ່າ “ບໍ່ໄດ້ກູ້ຢືມ ແຕ່ຫາກເປັນການຊ່ວຍເຫຼືອ ຂອງ ໗” ສະນັ້ນ ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບ ປັບປຸງ ປີ 2012 ແລະ ຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ໗ ແລະ ໑ ແລ້ວ ສາມາດກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 1 ວ່າໄດ້ ມີການຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນກັນ ຫຼື ບໍ່ ລະຫວ່າງ ໗ ແລະ ໑.

2.2 ປະເດັນທີ່ວ່າ “໗ ໄດ້ມອບເງິນໃຫ້ ໑”

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ທີ່ກຳນົດວ່າ “ບັນຫາທີ່ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຮັບຮູ້ນຳກັນແລ້ວ ສານກໍບໍ່ຈຳເປັນຊອກຫາຫຼັກຖານ...” ແລະ ຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ໑ ກໍບໍ່ໄດ້ໂຕ້ແຍ່ງວ່າ ບໍ່ໄດ້ຮັບເງິນຈາກ ໗ ພ້ອມນັ້ນ ຍັງຮັບຮູ້ວ່າໄດ້ຮັບເງິນ ຈຳນວນ

30.000.000 ກີບ ຈາກ ກ ແທ້. ດັ່ງນັ້ນ, ປະເດັນທີ່ວ່າ ກ ໄດ້ເອົາເງິນຈຳນວນ 30.000.000 ກີບ ໃຫ້ ຂ ຈຶ່ງບໍ່ຖືວ່າ ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ.

2.3 ປະເດັນທີ່ວ່າ “ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ”

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ທີ່ກຳນົດ ວ່າ “ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ຖ້າຫາກວ່າ ມີການຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງບາງສ່ວນ ສານຈະກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແລະ ສອບສວນໃນສ່ວນທີ່ຍັງບໍ່ຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດ” ແລະ ອີງຕາມມາດຕາ 391 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ແລະ ຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ກ ແລ້ວ ເຫັນວ່າ ກ ໄດ້ເອົາເງິນ ຈຳນວນ 30.000.000 ກີບ ໃຫ້ ຂ ກູ້ຢືມ ດັ່ງນັ້ນ ເມື່ອຮອດກຳນົດເວລາສິ່ງເງິນຄືນ ຂ ກໍຍັງບໍ່ທັນໄດ້ສິ່ງເງິນໃຫ້ ກ ເທື່ອ ແຕ່ຖ້າພິຈາລະນາຕາມຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ແລ້ວ, ຂ ໄດ້ອ້າງວ່າ ເປັນການຊ່ວຍເຫຼືອ ບໍ່ແມ່ນການກູ້ຢືມເງິນ ສະນັ້ນ ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ແລະ ຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ກ ແລະ ຂ ແລ້ວ ສາມາດກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 2 ວ່າ ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ ຫຼື ບໍ່.

VII. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 3 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮຸບແບບ 2)

1. ຫຼັກຖານ ເພື່ອພິຈາລະນາປະເດັນຂັດແຍ່ງ ມີ ດັ່ງນີ້:

1) ປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 1 “ໄດ້ມີການຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນ ຫຼື ບໍ່ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ” ຫຼັກຖານທີ່ ກ ຕ້ອງໄດ້ນຳມາແກ້ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແມ່ນ ເອກະສານ, ຮູບຟາບ, ວິດີໂອ, ຄລິບສຽງ ຫຼື ພະຍານ ທີ່ຮູ້ເຫັນກ່ຽວກັບການຕົກລົງກູ້ຢືມ ແລະ ການມອບ-ຮັບເງິນ.

2) ປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 2 “ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ ຫຼື ບໍ່” ຫຼັກຖານທີ່ ກ ຕ້ອງໄດ້ນຳມາແກ້ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແມ່ນ ເອກະສານ, ຮູບຟາບ, ຄລິບສຽງ ຫຼື ວິດີໂອ ທີ່ຍັງຢືນຖືງານຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ, ພະຍານທີ່ຮູ້ເຫັນກ່ຽວກັບການບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ ຂອງ ຂ ເຊັ່ນ ຜູ້ເຫັນ ກ ໄປທາງ ຂ ໃຫ້ສິ່ງເງິນຄືນ, ແຕ່ ຂ ກໍບໍ່ສິ່ງ.

2. ການວິເຄາະຄຳຕອບ

1) ປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 1 “ໄດ້ມີການຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນ ຫຼື ບໍ່ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ” ຫຼັກຖານທີ່ ກ ຕ້ອງໄດ້ນຳມາແກ້ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແມ່ນ ເອກະສານ, ຮູບຟາບ, ວິດີໂອ, ຄລິບສຽງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສັນຍາກູ້ຢືມ ຫຼື ພະຍານ ທີ່ຮູ້ເຫັນກ່ຽວກັບການຕົກລົງກູ້ຢືມ ຫຼື ການມອບ-ຮັບເງິນ ທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ກ ແລະ ຂ ໄດ້ມີການຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນ ໂດຍມີລາຍເຊັນຂອງ ຂ ພ້ອມທັງວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ໃນສັນຍາກູ້ຢືມ ຫຼື ໃບມອບຮັບເງິນ ຫຼື ການໂອນເງິນ ຕາມຈຳນວນທີ່ກູ້ຢືມເຂົ້າບັນຊີທະນາຄານຂອງ ຂ, ນີ້ກໍສາມາດຢັ້ງຢືນໄດ້ວ່າ ຂ ໄດ້ກູ້ຢືມເງິນນຳ ກ, ເຖິງວ່າ ຂ ຈະປະຕິເສດວ່າ ບໍ່ໄດ້ເຮັດສັນຍາກູ້ຢືມເງິນ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ຮັບເງິນຈາກ ກ ກໍຕາມ.

ນອກຈາກຫຼັກຖານ ທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນແລ້ວ ຍັງຕ້ອງພິຈາລະນາຕື່ມອີກວ່າ ກ ໄດ້ມີການທວງໃຫ້ ຂ ຊຳລະເງິນ; ຂ ໄດ້ຂໍຮ້ອງໃຫ້ມີການເລື່ອນຊຳລະເງິນອອກໄປ; ພ້ອມນັ້ນ ກໍໃຫ້ເບິ່ງສາຍພົວພັນລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ ວ່າເປັນຍາດຜີ້ນ້ອງ, ເພື່ອນຮ່ວມງານ, ລູກນ້ອງ, ໝູ່ເພື່ອນ...

2) ປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ 2 “ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ ຫຼື ບໍ່” ຫຼັກຖານທີ່ ກ ຕ້ອງໄດ້ນຳມາແກ້ປະເດັນຂັດແຍ່ງແມ່ນ ຮູບພາບ, ຄລິບສຽງ ຫຼື ວິດີໂອ ຫຼື ພະຍານ ທີ່ຮູ້ເຫັນການຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ; ການທວງເອົາເງິນຄືນຂອງ ກ, ການປະຕິເສດຂອງ ຂ ຫຼື ການໂຕ້ຖຽງຂອງ ກ ແລະ ຂ ກ່ຽວກັບການບໍ່ສົ່ງເງິນຄືນ.

VIII. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 1 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮູບແບບ 3)

ການເກີດສິດທວງຂອງ ກ ເພື່ອໃຫ້ ຂ ສົ່ງເງິນທີ່ກູ້ຢືມນັ້ນຄືນ ໃນຮູບແບບ 3 ແມ່ນໃຫ້ປະຕິບັດຄືກັນກັບເງື່ອນໄຂ ແລະ ການວິເຄາະຄຳຕອບທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ໃນຂໍ້ II.

IX. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 2 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮູບແບບ 3)

1. ປະເດັນຂັດແຍ່ງໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ມີ ດັ່ງນີ້:

- 1) ການຕົກລົງກູ້ຢືມເງິນ ລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ (ບໍ່ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ);
- 2) ກ ໄດ້ມອບເງິນໃຫ້ ຂ (ບໍ່ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ);
- 3) ຂ ບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ (ບໍ່ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ).

2. ການວິເຄາະຄຳຕອບ

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ທີ່ກຳນົດວ່າ “ບັນຫາທີ່ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຮັບຮູ້ນຳກັນແລ້ວ ສານກໍບໍ່ຈຳເປັນຊອກຫາຫຼັກຖານ...” ແລະ ຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ກໍບໍ່ໄດ້ໂຕ້ແຍ່ງ ພ້ອມນັ້ນ ຍັງຮັບຮູ້ວ່າ ໄດ້ຮັບເງິນ 30.000.000 ກີບຈາກ ກ ແລະ ກໍໄດ້ເຮັດສັນຍາວ່າ ຈະສົ່ງເງິນຄືນ ແຕ່ເນື່ອງຈາກວ່າ ຂ ບໍ່ມີເງິນ ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດສົ່ງເງິນຄືນໄດ້. ສະນັ້ນ ທັງ 3 ປະເດັນທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ຈຶ່ງບໍ່ຖືວ່າ ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ.

X. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 3 (ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ຮູບແບບ 3)

ອີງຕາມປະເດັນດັ່ງກ່າວ ກ ແລະ ຂ ໄດ້ຮັບຮູ້ນຳກັນແລ້ວ ສານກໍບໍ່ຈຳເປັນຊອກຫາຫຼັກຖານ ຫຼື ສອບສວນ ອີກ ຫຼື ສານອາດທຳການໄກເກ່ຍ ຕາມການສະເໜີຂອງ ກ ຫຼື ຂ ແລ້ວອອກຄຳສັ່ງປະຕິບັດຜົນຂອງການໄກເກ່ຍນັ້ນ. ສານຈະພິຈາລະນາຕັດສິນ ຕາມມາດຕາ 250 ຂໍ້ 2 ຂິດໜ້າ 3 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ໝາຍຄວາມວ່າ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງຂອງ ກ ມີເຫດຜົນພຽງພໍ ໃຫ້ ຂ ສົ່ງເງິນທີ່ກູ້ຢືມນັ້ນຄືນໃຫ້ແກ່ ກ ພ້ອມທັງດອກເບ້ຍ ຫຼື ຮັບຜິດຊອບທົດແທນຄ່າປ່ວຍການຊັບ (ຖ້າມີ).

ຄຳຖາມ ແລະ ກໍລະນີສຶກສາ III

ການຮ້ອງຂໍໃຫ້ຍົກຍ້າຍອອກຈາກອະສັງຫາລິມະຊັບ

ການຮ້ອງຂໍໃຫ້ຍົກຍ້າຍອອກຈາກອະສັງຫາລິມະຊັບ (ອາຄານ) (ກໍລະນີ ລະເມີດເປົ້າໝາຍການນໍາໃຊ້)

I. ກໍລະນີສຶກສາ ແລະ ຄໍາຖາມ

ການກ່າວອ້າງຂອງ ກ

ໃນວັນທີ 8 ກັນຍາ 2020 ຂ້ອຍໄດ້ມອບອະສັງຫາລິມະຊັບ (ອາຄານ) ທີ່ເປັນກຳມະສິດຂອງຕົນໃຫ້ **ຂ** ເຊົ່າເພື່ອນຳໃຊ້ເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສ ໂດຍຕົກລົງເອົາຄ່າເຊົ່າເປັນເດືອນໆ ລະ 5.000.000 ກີບກຳນົດເວລາ 2 ປີ, ໄລຍະເວລາເຊົ່າເລີ່ມແຕ່ ວັນທີ 8 ກັນຍາ 2020 ຫາ ວັນທີ 7 ກັນຍາ 2022.

ພາຍຫຼັງມອບຮັບກັນແລ້ວ **ຂ** ໄດ້ປັບປຸງບາງສ່ວນຂອງອະສັງຫາລິມະຊັບ (ອາຄານ) ໂດຍທັນທີ, ຈາກນັ້ນໄດ້ເລີ່ມປະກອບການເປັນຮ້ານກາເຟນ້ອຍ ທີ່ໃຫ້ບໍລິການເຄື່ອງດື່ມ ແລະ ອາຫານເປົ່າ ຊຶ່ງຕາມສັນຍານັ້ນ ຂ້ອຍໃຫ້ **ຂ** ເຊົ່າເພື່ອນຳໃຊ້ເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສ ແຕ່ການກະທຳຂອງ **ຂ** ນີ້ ເປັນການລະເມີດສັນຍາ. ສະນັ້ນຈຶ່ງຂໍໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຍົກຍ້າຍອອກຈາກອະສັງຫາລິມະຊັບ (ອາຄານ) ດັ່ງກ່າວ.

ດັ່ງນັ້ນ, ຂ້ອຍຈຶ່ງຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານ ໃນວັນທີ 14 ຕຸລາ 2021 ເພື່ອໃຫ້ **ຂ** ຍົກຍ້າຍອອກຈາກອະສັງຫາລິມະຊັບ (ອາຄານ).

ການກ່າວອ້າງຂອງ ຂ

ຂ້ອຍຮັບຮູ້ວ່າ ໄດ້ເຮັດສັນຍາເຊົ່າ ອະສັງຫາລິມະຊັບ (ອາຄານ) ນີ້ກັບ **ກ** ແທ້ ພາຍໃຕ້ການຕົກລົງເພື່ອນຳໃຊ້ເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສ.

ພາຍຫຼັງ ໄດ້ເຂົ້າມາຢູ່ ຂ້ອຍກໍໄດ້ຕົບແຕ່ງພາຍໃນຫ້ອງບາງສ່ວນ ແລ້ວກໍໄດ້ເລີ່ມເຮັດເປັນຮ້ານກາເຟນ້ອຍ. ຊຶ່ງວັດຖຸປະກອນສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນນຳໃຊ້ສິ່ງເດີມທີ່ມີຢູ່ໃນອາຄານ. ສ່ວນໂຕ້ະ, ຕັ້ງຕ່າງໆ ນັ້ນແມ່ນຕົນເປັນຜູ້ຊື້ມາ ແລະ ກໍເປັນສິ່ງທີ່ຍ້າຍອອກໄດ້. ສະນັ້ນ ການນຳໃຊ້ກໍບໍ່ແຕກຕ່າງຫຍັງຫຼາຍ ກັບການນຳໃຊ້ກໍລະນີເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສ.

ໃນໄລຍະນີ້ ຫຼານຂອງ **ກ** ມີແຜນຈະອອກບ້ານ ມາຢູ່ເຮືອນສ່ວນຕົວ ແລະ ພວມຊອກຫາເຮືອນຢູ່, ຂ້ອຍຈຶ່ງຄິດວ່າການທີ່ **ກ** ກ່າວອ້າງມານັ້ນ ຄົງຈະເຮັດ ເພື່ອໄລ່ຂ້ອຍອອກຈາກອາຄານເທົ່ານັ້ນ.

ຄໍາຖາມ 1 ເງື່ອນໄຂທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດທວງໃຫ້ຍົກຍ້າຍອອກຈາກອະສັງຫາລິມະຊັບ (ອາຄານ) ຂອງ **ກ** ຕໍ່ **ຂ** ມີຫຍັງແດ່ ?

ຄໍາຖາມ 2 ປະເດັນຂັດແຍ່ງໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ ແມ່ນຫຍັງ ?

ຄໍາຖາມ 3 ເພື່ອພິຈາລະນາ ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ກໍລະນີສຶກສານີ້ ຕ້ອງມີຫຼັກຖານຫຍັງແດ່ ?

II. ຄໍາຕອບ ຕໍ່ຄໍາຖາມ 1

1. ການເກີດສິດທວງຂອງ **ກ** ຕໍ່ **ຂ** ເພື່ອໃຫ້ຍົກຍ້າຍອອກຈາກອະສັງຫາລິມະຊັບ (ອາຄານ) ຕ້ອງມີເງື່ອນໄຂດັ່ງນີ້:

- 1) **ກ** ແລະ **ຂ** ໄດ້ມີການຕົກລົງເຊົ່າອະສັງຫາລິມະຊັບ;
- 2) **ກ** ເປັນເຈົ້າກຳມະສິດຕໍ່ຊັບ ທີ່ໃຫ້ເຊົ່າ;
- 3) **ກ** ຍົກເລີກສັນຍາ ເນື່ອງຈາກ **ຂ** ລະເມີດ ເນື້ອໃນສໍາຄັນຂອງສັນຍາ.

2. ການວິເຄາະຄໍາຕອບ

2.1 ກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂ 1

ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ “ກ ແລະ ຂ ໄດ້ຕົກລົງເຊົ່າອະສັງຫາລິມະຊັບ” ເປັນເງື່ອນໄຂທີ່ຟາໃຫ້ເກີດສິດທາງຂອງ ກ ຕໍ່ ຂ ເພື່ອໃຫ້ຍົກຍ້າຍອອກຈາກອະສັງຫາລິມະຊັບດັ່ງກ່າວ.

ເປັນຫຍັງເງື່ອນໄຂທີ 1 ຈຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນ?

ຍ້ອນວ່າ ການທວງໃຫ້ຍົກຍ້າຍອອກຈາກອະສັງຫາລິມະຊັບໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ ແມ່ນອີງໃສ່ ການຍົກເລີກສັນຍາເຊົ່າອະສັງຫາລິມະຊັບ. ຊຶ່ງໃນສັນຍາເຊົ່າອະສັງຫາລິມະຊັບນັ້ນ ຈະມີການຕົກລົງ. ໃນການຕົກລົງນັ້ນຈະປະກອບດ້ວຍ ຊັບ, ເປົ້າໝາຍການນໍາໃຊ້, ຄ່າເຊົ່າ ແລະ ກໍານົດເວລາ ເປັນເນື້ອໃນພື້ນຖານຂອງການຕົກລົງເຊົ່າ.

ອີງຕາມ ມາດຕາ 434 ວັກ 1 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ໄດ້ກໍານົດວ່າ “ສັນຍາເຊົ່າຊັບ ແມ່ນການຕົກລົງຂອງຄູ່ສັນຍາ, ຊຶ່ງຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າ ໄດ້ມອບຊັບທີ່ເປັນກໍາມະສິດຂອງຕົນ ໃຫ້ຜູ້ເຊົ່າ ນໍາໃຊ້ຊົ່ວຄາວ ແລະ ຜູ້ເຊົ່າ ຕ້ອງນໍາໃຊ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບສັນຍາ ແລະ ຄຸນປະໂຫຍດຂອງຊັບທີ່ເຊົ່າ, ຈ່າຍຄ່າເຊົ່າຕາມລາຄາ ແລະ ກໍານົດເວລາ ທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນ ໝາຍຄວາມວ່າ ຊັບ, ເປົ້າໝາຍການນໍາໃຊ້, ຄ່າເຊົ່າ ແລະ ກໍານົດເວລາ ແມ່ນເນື້ອໃນພື້ນຖານຂອງສັນຍາເຊົ່າຊັບ ທັງເປັນເງື່ອນໄຂ ເພື່ອໃຫ້ຄູ່ສັນຍາຕ້ອງປະຕິບັດ, ຖ້າຫາກຂາດເນື້ອໃນເຫຼົ່ານີ້ ສັນຍາເຊົ່າຊັບກໍຈະບໍ່ເກີດຂຶ້ນໄດ້.

ຕົວຢ່າງ: A (ຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າ) ແລະ B (ຜູ້ເຊົ່າ) ໄດ້ຕົກລົງເຊົ່າຫ້ອງແຖວ ເພື່ອເຮັດເປັນຮ້ານສ້ອມແປງລົດຈັກ ໃນລາຄາເດືອນລະ 500.000 ກີບ ແລະ ກໍານົດເວລາ 2 ປີ. ເນື້ອໃນຂອງສັນຍາເຊົ່າລະຫວ່າງ A ແລະ B ໄດ້ກໍານົດກ່ຽວກັບ ຊັບ, ເປົ້າໝາຍການນໍາໃຊ້, ຄ່າເຊົ່າ ແລະ ກໍານົດເວລາ ໃນສັນຍາເຊົ່າສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ A ແລະ B ໄດ້ບັນລຸຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບສັນຍາເຊົ່າຊັບ.

2.2 ກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂ 2

ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ “ກ ເປັນເຈົ້າກໍາມະສິດຕໍ່ ອະສັງຫາລິມະຊັບ” ເປັນເງື່ອນໄຂ ທີ່ຟາໃຫ້ເກີດສິດທາງຂອງ ກ ຕໍ່ ຂ ເພື່ອໃຫ້ຍົກຍ້າຍອອກຈາກອະສັງຫາລິມະຊັບ.

ເປັນຫຍັງເງື່ອນໄຂ 2 ຈຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນ ?

ຍ້ອນວ່າເງື່ອນໄຂ 2 ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 434 ວັກ 1 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ວ່າ “ຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າ ໄດ້ມອບຊັບທີ່ເປັນກໍາມະສິດຂອງຕົນ ໃຫ້ຜູ້ເຊົ່າ ນໍາໃຊ້ຊົ່ວຄາວ”.

2.3 ກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂ 3

ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ “ກ ຍົກເລີກສັນຍາ ເນື່ອງຈາກ ຂ ໄດ້ລະເມີດເນື້ອໃນສໍາຄັນຂອງສັນຍາ” ເປັນເງື່ອນໄຂ ທີ່ຟາໃຫ້ເກີດສິດທາງຂອງ ກ ຕໍ່ ຂ ເພື່ອໃຫ້ຍົກຍ້າຍອອກຈາກອະສັງຫາລິມະຊັບ. ໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ແມ່ນອີງໃສ່ ສັນຍາເຊົ່າອາຄານ ເພື່ອນໍາໃຊ້ເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສ ແຕ່ ຂ ພັດໄດ້ປັບປຸງ

ບາງສ່ວນຂອງອາຄານ ເຮັດເປັນຮ້ານກາເຟນ້ອຍ ຊຶ່ງເປັນການລະເມີດເນື້ອໃນ ທີ່ໄດ້ຕົກລົງໄວ້ ໃນ ສັນຍາ ຈຶ່ງເປັນສາເຫດທີ່ຟ້າໃຫ້ ກ ຍົກເລີກສັນຍາ.

ເປັນຫຍັງເງື່ອນໄຂ 3 ຈຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນ ?

ຍ້ອນວ່າ ເງື່ອນໄຂ 3 ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 392 ແລະ 395 ວັກ 1 ຂອງປະມວນກົດໝາຍ ແຝງ ດັ່ງນີ້:

ມາດຕາ 392 ໄດ້ກຳນົດວ່າ “ຖ້າຄູ່ສັນຍາຝ່າຍໃດໜຶ່ງ ຫາກບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ ຝ່າຍທີ່ຖືກລະເມີດ ມີສິດທາງໃຫ້ປະຕິບັດສັນຍາ, ໃຊ້ແທນຄວາມເສຍຫາຍ ຫຼື ຍົກເລີກສັນຍາ” ແລະ ມາດຕາ 395 ວັກ 1 ໄດ້ກຳນົດວ່າ “ໃນກໍລະນີທີ່ມີການລະເມີດເນື້ອໃນສໍາຄັນຂອງສັນຍາ, ຄູ່ສັນຍາ ຝ່າຍທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມ ອັບປະຫຍາດ ຈະຍົກເລີກສັນຍາແຕ່ຝ່າຍດຽວກໍໄດ້, ເວັ້ນເສຍແຕ່ ຄູ່ສັນຍາຫາກໄດ້ຕົກລົງກັນໄວ້ເປັນຢ່າງ ອື່ນ”.

ໃນກໍລະນີທີ່ມີການລະເມີດເນື້ອໃນສໍາຄັນຂອງສັນຍາເຊົ່າ ຕາມມາດຕາ 395 ຂອງປະມວນກົດໝາຍ ແຝງ ຊຶ່ງຄູ່ສັນຍາຝ່າຍທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມອັບປະຫຍາດ ຈະຍົກເລີກສັນຍາແຕ່ຝ່າຍດຽວກໍໄດ້ນັ້ນ ຕ້ອງເປັນ ການລະເມີດເນື້ອໃນສໍາຄັນຂອງສັນຍາກ່ຽວກັບ ຊັບ, ເປົ້າໝາຍການນໍາໃຊ້, ຄ່າເຊົ່າ, ກຳນົດເວລາ ແລະ ກໍລະນີອື່ນ.

ຍ້ອນຫຍັງ ຊັບ, ເປົ້າໝາຍການນໍາໃຊ້, ຄ່າເຊົ່າ, ກຳນົດເວລາ ຈຶ່ງເປັນເນື້ອໃນສໍາຄັນຂອງສັນຍາ ຕາມມາດຕາ 395 ວັກ 1 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແຝງ ຍ້ອນວ່າ ອີງຕາມ II ຂໍ້ 2.1 ໄດ້ຂຽນໄວ້ວ່າ ຊັບ, ເປົ້າໝາຍການນໍາໃຊ້, ຄ່າເຊົ່າ, ກຳນົດເວລາ ເປັນເນື້ອໃນພື້ນຖານຂອງການຕົກລົງເຊົ່າ.

ຄູ່ສັນຍາ ຝ່າຍທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມອັບປະຫຍາດ ຈະຍົກເລີກສັນຍາແຕ່ຝ່າຍດຽວກໍໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອຝ່າຍທີ່ບໍ່ ປະຕິບັດສັນຍານັ້ນ ບໍ່ພຽງແຕ່ເປັນການລະເມີດໂດຍທົ່ວໄປ ແຕ່ໄດ້ລະເມີດເນື້ອໃນສໍາຄັນທີ່ໄດ້ຕົກລົງໄວ້ ໃນສັນຍາດັ່ງກ່າວ. ເຫດຜົນທີ່ກຳນົດແນວນັ້ນ ກໍເພື່ອເປັນການຍົກສູງຄວາມສໍາຄັນຂອງສັນຍາ ແລະ ໃຫ້ ສັນຍານັ້ນໄດ້ຮັບການປະຕິບັດ. ສະນັ້ນ, ການທີ່ຈະຮູ້ໄດ້ວ່າ ເນື້ອໃນດັ່ງກ່າວເປັນເນື້ອໃນສໍາຄັນຂອງ ສັນຍາ ຫຼື ບໍ່ນັ້ນ ໃຫ້ພິຈາລະນາເບິ່ງວ່າ ການລະເມີດນັ້ນ ເຖິງຂັ້ນທີ່ບໍ່ສາມາດບັນລຸວັດຖຸປະສົງຂອງ ສັນຍາ ຫຼື ບໍ່ ເພາະວ່າ ເມື່ອມີການລະເມີດເນື້ອໃນດັ່ງກ່າວແລ້ວ ຈະເຮັດໃຫ້ວັດຖຸປະສົງຂອງສັນຍາ ບໍ່ ສາມາດບັນລຸໄດ້ ກໍບໍ່ມີເຫດຜົນທີ່ຈະຕ້ອງຜູກມັດຄູ່ສັນຍາອີກຕໍ່ໄປ.

ຕົວຢ່າງ 1 ກ (ຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າ) ແລະ **ຂ** (ຜູ້ເຊົ່າ) ໄດ້ຕົກລົງເຊົ່າລົດຕູ້ 15 ປ່ອນນຶ່ງ, ແຕ່ໃນເວລາມອບ ລົດ ກ ໄດ້ເອົາລົດຕູ້ 9 ປ່ອນນຶ່ງໃຫ້ ຂ ຊຶ່ງບໍ່ແມ່ນລົດທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນໃນເບື້ອງຕົ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຂ ຈຶ່ງທວງ ໃຫ້ ກ ເອົາລົດຕູ້ 15 ປ່ອນນຶ່ງ ມາໃຫ້ຕາມທີ່ຕົກລົງກັນໄວ້ໃນສັນຍາ, ແຕ່ ກ ປະຕິເສດ ໂດຍອ້າງ ເຫດຜົນວ່າ ລົດຕູ້ 15 ປ່ອນນຶ່ງໄດ້ໃຫ້ຜູ້ອື່ນເຊົ່າໄປແລ້ວ. ກໍລະນີນີ້ ຂ ສາມາດຍົກເລີກສັນຍາດັ່ງກ່າວ ໄດ້ ເນື່ອງຈາກເປັນການລະເມີດກ່ຽວກັບຊັບ ແລະ ບໍ່ສາມາດບັນລຸຕາມວັດຖຸປະສົງຂອງສັນຍາໄດ້ ຊຶ່ງ ເປັນການລະເມີດເນື້ອໃນສໍາຄັນຂອງສັນຍາ.

ຕົວຢ່າງ 2 ກ (ຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າ) ແລະ ຂ (ຜູ້ເຊົ່າ) ໄດ້ຕົກລົງເຊົ່າທີ່ດິນນາ ເພື່ອເຮັດນາປູກເຂົ້າ, ແຕ່ ຂ ໄດ້ຊຸດທີ່ດິນນາເຮັດເປັນໜອງປາ ໂດຍບໍ່ແຈ້ງ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຮັບການເຫັນດີຈາກ ກ. ກ ຈຶ່ງທວງໃຫ້ ຂ ປັບປຸງທີ່ດິນນາໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບເດີມ ແຕ່ ຂ ປະຕິເສດ. ກໍລະນີນີ້ ກ ສາມາດຍົກເລີກສັນຍາດັ່ງກ່າວໄດ້, ເນື່ອງຈາກວ່າ ຂ ລະເມີດເປົ້າໝາຍການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນນາ ແລະ ສັນຍາດັ່ງກ່າວບໍ່ສາມາດບັນລຸຕາມວັດຖຸປະສົງທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນໄວ້ ຊຶ່ງເປັນເນື້ອໃນສໍາຄັນຂອງສັນຍາ.

ຕົວຢ່າງ 3 ກ (ຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າ) ແລະ ຂ (ຜູ້ເຊົ່າ) ໄດ້ເຮັດສັນຍາເຊົ່າຫ້ອງການ ກໍານົດເວລາ 2 ປີຊຶ່ງເລີ່ມແຕ່ວັນທີ 1 ເມສາ 2020 ຫາ ວັນທີ 31 ມີນາ 2022, ຄ່າເຊົ່າ 30.000 ດອນລາຕໍ່ປີ, ການຈ່າຍຄ່າເຊົ່າໄດ້ຕົກລົງເຮັດເປັນສອງງວດ, ງວດທີໜຶ່ງໃຫ້ຈ່າຍໃນວັນທີ 1 ເມສາ 2020 ຈໍານວນ 30.000 ດອນລາ, ງວດທີສອງ ໃຫ້ຈ່າຍໃນວັນທີ 1 ເມສາ 2021, ເມື່ອເຖິງເວລາຊໍາລະຄ່າເຊົ່າງວດທີສອງ ຂ ບໍ່ຊໍາລະຕາມກໍານົດເວລາ, ກ ໄດ້ທວງຄ່າເຊົ່າຫຼາຍຄັ້ງ ແຕ່ ຂ ກໍຍັງບໍ່ປະຕິບັດພັນທະຂອງຕົນ ຈົນກາຍເວລາມາເປັນສາມເດືອນ, ເຮັດໃຫ້ ກ ອັບປະໂຫຍດ ຈຶ່ງແຈ້ງຍົກເລີກສັນຍາ ແລະ ທວງເອົາຄ່າເຊົ່າ ແຕ່ ຂ ຍັງບໍ່ປະຕິບັດພັນທະຂອງຕົນ. ກໍລະນີນີ້ ກ ສາມາດຍົກເລີກສັນຍາດັ່ງກ່າວໄດ້ ເນື່ອງຈາກວ່າ ຂ ບໍ່ຈ່າຍຄ່າເຊົ່າຕາມກໍານົດເວລາ ແລະ ສັນຍາດັ່ງກ່າວບໍ່ສາມາດບັນລຸຕາມວັດຖຸປະສົງທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນໄວ້ ຊຶ່ງເປັນເນື້ອໃນສໍາຄັນຂອງສັນຍາ.

ຕົວຢ່າງ 4 ກ (ຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າ) ແລະ ຂ (ຜູ້ເຊົ່າ) ໄດ້ເຮັດສັນຍາເຊົ່າເຮືອນ 1 ຫຼັງ, ກໍານົດເວລາເຊົ່າ 1 ປີ, ຊຶ່ງເລີ່ມແຕ່ ວັນທີ 1 ມັງກອນ 2021 ຫາ 31 ທັນວາ 2021. ໃນສັນຍາໄດ້ຕົກລົງກັນໄວ້ວ່າ ວັນທີ 1 ມັງກອນ 2021 ຂ ສາມາດເຂົ້າຢູ່ອາໄສໃນເຮືອນດັ່ງກ່າວ ແຕ່ ຂ ບໍ່ສາມາດເຂົ້າຢູ່ເຮືອນນັ້ນໄດ້ ຍ້ອນວ່າຜູ້ເຊົ່າກ່ອນໜ້ານີ້ບໍ່ຍອມອອກຈາກເຮືອນຫຼັງດັ່ງກ່າວ ຊຶ່ງ ຂ ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ ກ ຫຼາຍຄັ້ງແລ້ວ ແຕ່ ກ ຍັງເມີນເສີຍໂດຍບໍ່ໄດ້ຈັດການເລື່ອງນີ້ ເຮັດໃຫ້ ຂ ອັບປະໂຫຍດບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຢູ່ອາໄສຕາມກໍານົດເວລາ, ກໍລະນີນີ້ ຂ ສາມາດຍົກເລີກສັນຍາດັ່ງກ່າວໄດ້ ເນື່ອງຈາກວ່າ ກ ລະເມີດກໍານົດເວລາເຂົ້າຢູ່ເຮືອນທີ່ເຊົ່າ ແລະ ສັນຍາດັ່ງກ່າວບໍ່ສາມາດບັນລຸຕາມວັດຖຸປະສົງທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນໄວ້ ຊຶ່ງເປັນເນື້ອໃນສໍາຄັນຂອງສັນຍາ.

ຕົວຢ່າງ 5 ກ (ຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າ) ແລະ ຂ (ຜູ້ເຊົ່າ) ໄດ້ເຮັດສັນຍາເຊົ່າອາພັດເມັນ 1 ຫ້ອງ ປະກອບດ້ວຍສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກຄົບຊຸດ ເປັນຕົ້ນ ເຄື່ອງໃຊ້ເຮືອນຄົວ ແລະ ເຄື່ອງເຟີນີເຈີ ຄົບຊຸດ, ຄ່າເຊົ່າເດືອນລະ 10.000.000 ກີບ, ກໍານົດເວລາເຊົ່າ 1 ປີ ເລີ່ມແຕ່ ວັນທີ 1 ມັງກອນ 2021 ຫາ 31 ທັນວາ 2021. ພາຍຫລັງ ຂ ໄດ້ເຂົ້າມາຢູ່ອາພັດເມັນແລ້ວ ໄດ້ສ້າງຄວາມເປີະເປື້ອນ, ເຮັດເຄື່ອງໃຊ້ເຮືອນຄົວ ແລະ ເຟີນີເຈີເປໄພ. ຜ່ານມາ ກ ໄດ້ແຈ້ງຫຼາຍຄັ້ງໃຫ້ ຂ ທໍາຄວາມສະອາດ, ສ້ອມແປງເຄື່ອງໃຊ້ເຮືອນຄົວ ແລະ ເຟີນີເຈີ ແຕ່ ຂ ບໍ່ປະຕິບັດຕາມການແຈ້ງຂອງ ກ. ກໍລະນີນີ້ ກ ສາມາດຍົກເລີກສັນຍາດັ່ງກ່າວ ເນື່ອງຈາກວ່າ ຂ ລະເມີດສັນຍາເຊົ່າ ໂດຍນໍາໃຊ້ຊັບບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຄຸນ

ປະໂຫຍດ, ບໍ່ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບໍ່ຮັກສາໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບອັນເໝາະສົມ ແລະ ສັນຍາດັ່ງກ່າວບໍ່ສາມາດບັນລຸຕາມວັດຖຸປະສົງທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນໄວ້ ຊຶ່ງເປັນເນື້ອໃນສໍາຄັນຂອງສັນຍາ.

3 ບັນຫາອື່ນທີ່ຄວນພິຈາລະນາ

3.1 ຕໍ່ກັບສັນຍາ ທີ່ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຫຼື ທາງປາກເປົ່າ

ການກຳນົດໃຫ້ສັນຍາເຊົ່າຊັບ ຕ້ອງເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 434 ວັກ 6 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ. ແມ່ນການເຮັດສັນຍາໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ເປັນການຍົກສູງສະຕິ ທາງດ້ານກົດໝາຍ ໃນການເຮັດສັນຍາ ໃນກໍລະນີທີ່ມີການຮ້ອງຟ້ອງ ຄູ່ສັນຍາສາມາດເອົາສັນຍາທີ່ເປັນລາຍລັກອັກສອນນັ້ນມາຢັ້ງຢືນຕໍ່ສານ.

ແນວໃດກໍຕາມ ເຖິງວ່າປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ມາດຕາ 434 ວັກ 6 ໄດ້ກຳນົດໃຫ້ເຮັດສັນຍາເຊົ່າຊັບເປັນລາຍລັກອັກສອນ, ແຕ່ໃນກໍລະນີສັນຍາເຊົ່າຊັບຫາກເຮັດທາງປາກເປົ່ານັ້ນ ສັນຍາເຊົ່າທາງປາກເປົ່າຈະມີຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອຄູ່ສັນຍາຫາກຮັບຮູ້, ສານກໍບໍ່ຈຳເປັນຊອກຫາຫຼັກຖານໂດຍອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ. ຖ້າຈຳເລີຍຫາກປະຕິເສດ ສານຈະພິຈາລະນາຕັດສິນ ຍົກເລີກຄຳຮ້ອງຟ້ອງ. ແຕ່ຖ້າຫາກໂຈດ ມີຫຼັກຖານທີ່ໜ້າເຊື່ອຖືມາຢັ້ງຢືນ ສານກໍຈະພິຈາລະນາຕາມການຮ້ອງຟ້ອງຂອງໂຈດ.

3.2 ຕໍ່ກັບ ການແຈ້ງຈຸດປົກຟ້ອງ ຫຼື ຈຸດພິເສດຂອງຊັບ

ການແຈ້ງຈຸດປົກຟ້ອງ ຫຼື ຈຸດພິເສດຂອງຊັບໃນສັນຍາເຊົ່າຊັບ ຈະບໍ່ເປັນເງື່ອນໄຂທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດທວງຂອງ ກ ຕໍ່ ຂ ເພື່ອໃຫ້ຍົກຍ້າຍອອກຈາກອາຄານທີ່ເຊົ່າ ເພາະເປັນຜົນທະຂອງຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າທີ່ຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງ. ໃນກໍລະນີ ຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າຫາກບໍ່ໄດ້ແຈ້ງ, ຖ້າຫາກມີຄວາມເສຍຫາຍເກີດຂຶ້ນຍ້ອນການບໍ່ໄດ້ແຈ້ງນັ້ນ ຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າຕ້ອງຮັບຜິດຊອບດ້ວຍຕົນເອງ ສ່ວນຜູ້ເຊົ່າກໍຈະບໍ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບແຕ່ຢ່າງໃດ ຕາມມາດຕາ 434 ວັກ 4 ແລະ 5 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ.

3.3 ຕໍ່ກັບ ມາດຕາ 370 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ

ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ຊັບ, ເປົ້າໝາຍການນໍາໃຊ້, ຄ່າເຊົ່າ ແລະ ກຳນົດເວລາ ເປັນເນື້ອໃນສໍາຄັນຂອງສັນຍາເຊົ່າຊັບ (ອາຄານ). ສ່ວນເນື້ອໃນອື່ນທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 370 ເຊັ່ນ ສະຖານທີ່ເຮັດສັນຍາ, ຊື່, ນາມສະກຸນ ແລະ ບ່ອນຢູ່ຂອງຄູ່ສັນຍາ, ການປ່ຽນແປງ ແລະ ການສິ້ນສຸດສັນຍາກ່ອນກຳນົດ ນັ້ນ ບໍ່ເປັນເງື່ອນໄຂ ທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດທວງຂອງ ກ ຕໍ່ ຂ ເພື່ອໃຫ້ຍົກຍ້າຍອອກຈາກອາຄານ.

ດ້ວຍສາເຫດໃດ ເນື້ອໃນເຫຼົ່ານັ້ນຈຶ່ງບໍ່ເປັນເງື່ອນໄຂທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດທວງ ?

ຍ້ອນວ່າ ເນື້ອໃນດັ່ງກ່າວບໍ່ແມ່ນປັດໄຈພື້ນຖານຂອງສັນຍາເຊົ່າຊັບ. ຕົວຢ່າງ ເມື່ອບຸກຄົນໃດໜຶ່ງມາເຊົ່າເຮືອນ ຄ່າເຊົ່າເດືອນລະ 1.000.000 ກີບ, ສັນຍາດັ່ງກ່າວກໍຈະມີຜົນໃຊ້ໄດ້ ເຖິງແມ່ນວ່າ ຈະບໍ່ກຳນົດ ສະຖານທີ່ເຮັດສັນຍາ, ສະຖານທີ່ປະຕິບັດສັນຍາ ລວມທັງບ່ອນຢູ່ຂອງຄູ່ສັນຍາ, ວັນທີເຮັດ

ສັນຍາ ແລະ ເນື້ອໃນອື່ນກໍຕາມ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີ, ການປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ມີບັນຫາເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ ໃນການເຮັດສັນຍານັ້ນ ຕ້ອງກຳນົດເນື້ອໃນລະອຽດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 370 ຂອງ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ຊຶ່ງໃນເວລາບຸກຄົນໃດໜຶ່ງຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງກໍເປັນເລື່ອງປົກກະຕິ ທີ່ບຸກຄົນນັ້ນ ຈະຕ້ອງຢືນຢັນ ວັນທີເຮັດສັນຍາ ເພື່ອພິສູດຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງສັນຍາ.

III. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 2

1. ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ ມີດັ່ງນີ້:

- 1) ກ ແລະ ຂ ໄດ້ມີການຕົກລົງເຊົ່າອະສັງຫາລິມະຊັບ (ບໍ່ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ)
- 2) ກ ເປັນເຈົ້າກຳມະສິດຕໍ່ຊັບ ທີ່ໃຫ້ເຊົ່າ (ບໍ່ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ)
- 3) ກ ຍົກເລີກສັນຍາ ເນື່ອງຈາກ ຂ ລະເມີດເນື້ອໃນສຳຄັນຂອງສັນຍາ (ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ)

2. ການວິເຄາະຄຳຕອບ

2.1 ປະເດັນທີ່ວ່າ “ກ ແລະ ຂ ໄດ້ມີການຕົກລົງເຊົ່າອະສັງຫາລິມະຊັບ”

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ “ບັນຫາທີ່ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຮັບຮູ້ນຳກັນແລ້ວ ສານກໍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຊອກ ຫາຫຼັກຖານ...” ແລະ ຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ກໍບໍ່ໄດ້ໂຕ້ແຍ່ງກ່ຽວກັບການຕົກລົງເຊົ່າອະສັງຫາລິມະຊັບ. ດັ່ງນັ້ນ, ປະເດັນທີ່ວ່າ ການຕົກລົງເຊົ່າອະສັງຫາລິມະຊັບ ຈຶ່ງບໍ່ຖືວ່າເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ.

2.2 ປະເດັນທີ່ວ່າ “ກ ເປັນເຈົ້າກຳມະສິດຕໍ່ຊັບ ທີ່ໃຫ້ເຊົ່າ”

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 “ບັນຫາທີ່ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຮັບຮູ້ນຳກັນແລ້ວ ສານກໍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຊອກຫາຫຼັກຖານ...” ແລະ ຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ຂ ກໍບໍ່ໄດ້ໂຕ້ແຍ່ງກ່ຽວກັບກຳມະສິດຕໍ່ຊັບທີ່ໃຫ້ເຊົ່າ. ດັ່ງນັ້ນ, ປະເດັນທີ່ວ່າ ກ ເປັນເຈົ້າກຳມະສິດຕໍ່ ຊັບທີ່ໃຫ້ເຊົ່າ ຈຶ່ງບໍ່ຖືວ່າເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ.

2.3 ປະເດັນທີ່ວ່າ “ກ ຍົກເລີກສັນຍາ ເນື່ອງຈາກ ຂ ລະເມີດ ເນື້ອໃນສຳຄັນຂອງສັນຍາ”

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ “ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ຖ້າຫາກວ່າ ມີການຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງບາງສ່ວນ ສານຈະກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແລະ ສອບສວນໃນສ່ວນທີ່ຍັງບໍ່ຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດ” ແລະ ອີງຕາມມາດຕາ 395 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ “ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີ ການລະເມີດເນື້ອໃນສຳຄັນຂອງສັນຍາ, ຄູ່ສັນຍາຝ່າຍທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມອັບປະໂຫຍດ ຈະຍົກເລີກສັນຍາ ແຕ່ຝ່າຍດຽວກໍໄດ້, ເວັ້ນເສຍແຕ່ຄູ່ສັນຍາຫາກໄດ້ຕົກລົງກັນໄວ້ເປັນຢ່າງອື່ນ”, ຖ້າຫາກພິຈາລະນາ ຕາມຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ກ ນັ້ນ ຂ ໄດ້ລະເມີດເນື້ອໃນສຳຄັນຂອງສັນຍາ ເນື່ອງຈາກວ່າ ກ ມອບອາຄານ

ທີ່ເປັນກຳມະສິດຂອງຕົນໃຫ້ **ຂ** ເຊົ່າເຜື້ອນຳໃຊ້ເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສ ແຕ່ພາຍຫຼັງມອບຮັບກັນແລ້ວ **ຂ** ໄດ້ປັບປຸງບາງສ່ວນຂອງອາຄານໂດຍທັນທີ ແລ້ວກໍໄດ້ເລີ່ມປະກອບການເປັນຮ້ານກາເຟນ້ອຍ. ແຕ່ຖ້າພິຈາລະນາຄຳກ່າວອ້າງຂອງ **ຂ** ເຫັນວ່າ **ຂ** ບໍ່ໄດ້ລະເມີດ ເປັນພຽງການຕົບແຕ່ງພາຍໃນຫ້ອງບາງສ່ວນແລ້ວກໍເຮັດເປັນຮ້ານກາເຟນ້ອຍ ຊຶ່ງວັດຖຸທີ່ປະກອບສ່ວນຫຼາຍໄດ້ນຳໃຊ້ສິ່ງເດີມທີ່ມີຢູ່ໃນອາຄານ. ສ່ວນໂຕະ, ຕັ້ງຕ່າງໆ ນັ້ນ ແມ່ນຕົນເປັນຜູ້ຊື້ມາ ແລະ ກໍເປັນສິ່ງທີ່ສາມາດຍ້າຍອອກໄດ້ທັນທີ ການນຳໃຊ້ກໍບໍ່ແຕກຕ່າງຫຍັງຫຼາຍກັບການນຳໃຊ້ເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສ ເຫັນວ່າ ຕໍ່ກັບການກ່າວອ້າງຂອງ **ກ** ເປັນການລະເມີດເນື້ອໃນສຳຄັນຂອງສັນຍາ ແລະ ການກ່າວອ້າງຂອງ **ຂ** ທີ່ປະຕິເສດບໍ່ໄດ້ລະເມີດ ຈຶ່ງເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ.

ສະນັ້ນ, ປະເດັນຂັດແຍ່ງແມ່ນ **ກ** ສາມາດຍົກເລີກສັນຍາເຊົ່າໄດ້ ຫຼື ບໍ່ ໂດຍອີງໃສ່ເຫດຜົນທີ່ວ່າ **ຂ** ລະເມີດເນື້ອໃນສຳຄັນຂອງສັນຍາ.

IV. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 3

1. ຫຼັກຖານ ເພື່ອພິຈາລະນາ ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ມີດັ່ງນີ້:

ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແມ່ນ “**ກ** ສາມາດຍົກເລີກສັນຍາເຊົ່າໄດ້ ຫຼື ບໍ່ ເນື່ອງຈາກ **ຂ** ໄດ້ລະເມີດເນື້ອໃນສຳຄັນຂອງສັນຍາ” ຫຼັກຖານທີ່ **ກ** ຕ້ອງໄດ້ນຳມາແກ້ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແມ່ນ ເອກະສານ (ສັນຍາເຊົ່າ), ບົດບັນທຶກການໄກ່ເກ່ຍ (ການກວດກາຕີລາຄາຄວາມເສຍຫາຍຂອງອາຄານ), ຮ້ານກາເຟ, ຮູບພາບການຕໍ່ເຕີມ, ພະຍານ ທີ່ຮູ້ເຫັນກ່ຽວກັບການຕົກລົງເຊົ່າອະສັງຫາລິມະຊັບລະຫວ່າງ **ກ** ແລະ **ຂ**.

2. ການວິເຄາະຄຳຕອບ

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 “ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ຖ້າຫາກວ່າມີການຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງບາງສ່ວນ ສານຈະກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແລະ ສອບສວນໃນສ່ວນທີ່ຍັງບໍ່ຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດ”. ດັ່ງນັ້ນ, **ກ** ຕ້ອງໄດ້ຊອກຫຼັກຖານມາຢັ້ງຢືນຕໍ່ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ຊຶ່ງອີງຕາມມາດຕາ 102 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 “ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ມີຜົນທະ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການປະກອບຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໃຫ້ແກ່ສານ”. ສະນັ້ນ, **ກ** ຕ້ອງນຳຫຼັກຖານມາຢັ້ງຢືນຕໍ່ສານ ເພື່ອເປັນການພິສູດຄຳກ່າວອ້າງຂອງຕົນ ແລະ ໂດຍອີງໃສ່ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ມາດຕາ 96 “ຫຼັກຖານໃນຄະດີແພ່ງ ແມ່ນບັນດາຂໍ້ມູນ ເປັນຕົ້ນ ວັດຖຸ, ເອກະສານທີ່ພົວພັນກັບຄະດີ, ມາດຕາ 97 “ທີ່ມາຂອງຫຼັກຖານ ຂໍ້ 1. ເອກະສານ, ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ແລະ ສຽງ, ຂໍ້ 3 ການໃຫ້ ການຂອງຄູ່ຄວາມ, ບຸກຄົນທີສາມ, ພະຍານໃນຄະດີ” ແລະ ອີງຕາມມາດຕາ 102 “ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ມີຜົນທະ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການປະກອບຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໃຫ້ແກ່ສານ”. ດັ່ງນັ້ນ, ຫຼັກຖານທີ່ **ກ** ຄວນນຳມາສະເໜີຕໍ່ສານຈຶ່ງປະກອບດ້ວຍ:

ອີງຕາມມາດຕາ 98 ວັກສອງ ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ກຳນົດວ່າ “ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ຊຶ່ງໄດ້ມາຈາກວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ພົວພັນກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ເຊັ່ນ ພາຫະນະ, ຮົ້ວ, ຜົນລະປຸກ ແລະ ວັດຖຸສິ່ງຂອງອື່ນ”, ໃນກໍລະນີນີ້ ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ໝາຍເຖິງ ຮ້ານກາເຟ;

ອີງຕາມມາດຕາ 98 ວັກສາມ ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ກຳນົດວ່າ “ຫຼັກຖານທາງດ້ານເອກະສານ ຊຶ່ງໄດ້ມາຈາກໜັງສືຢັ້ງຢືນກຳມະສິດ, ສັນຍາ, ຮູບພາບ, ບັນຊີຊັບສິນ ແລະ ເອກະສານອື່ນ ທີ່ພົວພັນກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ, ໃນກໍລະນີນີ້ ຫຼັກຖານທາງດ້ານ ເອກະສານ ໝາຍເຖິງ ສັນຍາເຊົ່າອະສັງຫາ ລົມະຊັບ, ຮູບພາບການຕໍ່ເຕີມ ແລະ ບົດບັນທຶກການໄກ່ແກ່ຍ (ການກວດກາຕີລາຄາຄວາມເສຍຫາຍຂອງອາຄານ);

ອີງຕາມມາດຕາ 98 ວັກສີ່ ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ກຳນົດວ່າ “ຫຼັກຖານທາງ ດ້ານບຸກ ຄົນ ຊຶ່ງໄດ້ມາຈາກຄຳໃຫ້ການຂອງຄູ່ຄວາມ, ຄຳໃຫ້ການ ແລະ ການຢັ້ງຢືນຂອງພະຍານ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນໃນການດຳເນີນຄະດີ ທີ່ພົວພັນກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ” ໃນກໍລະນີນີ້ ຫຼັກຖານທາງດ້ານບຸກຄົນ ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນຜູ້ໄດ້ຮູ້ເຫັນການຕົກລົງເຊົ່າອະສັງຫາລົມະຊັບລະຫວ່າງ ກ ແລະ ຂ ເຊັ່ນ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ເປັນພະຍານໃນການເຊັນສັນຍາ, ນາຍ ບ້ານ, ນາຍທະບຽນສານ.

ຄໍາຖາມ ແລະ ກໍລະນີສຶກສາ IV

ການທົດສອບເອົາການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ

ການທວງເອົາການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ

I. ກໍລະນີສຶກສາ ແລະ ຄໍາຖາມ

ການກ່າວອ້າງຂອງ ກ

ໃນວັນທີ 27 ມິຖຸນາ 2021 ເວລາ 15 ໂມງ ງ ໄດ້ຂັບລົດເກັງ ແຄມເມີລີ ດ້ວຍຄວາມໄວເກີນຂອບເຂດ ມາແຕ່ທາງໂພນທັນ ມຸ່ງໜ້າໄປສາມແຍກໂພນປ່າເປົ້າ ພໍມາຮອດໜ້າໂຮງງານແຫ່ງໜຶ່ງ ງ ກໍໄດ້ກັມຈັບເອົາໂທລະສັບທີ່ຕິກຢູ່ຜື່ນຂຶ້ນມາເພື່ອຮັບສາຍ ເລີຍເຮັດໃຫ້ລົດເສຍຫຼັກອອກຈາກຊ່ອງຈະລາຈອນ ແລ້ວໄປຕຳເອົາ ຄ ຜູ້ເປັນລູກຊາຍ ແລະ ເຈືອກໄປຕຳເອົາ ຂ ຜູ້ເປັນຜົວຂອງຂ້າພະເຈົ້າ ທີ່ເປັນຜະນັກງານຮັກສາຄວາມປອດໄພຢູ່ໂຮງງານແຫ່ງນັ້ນຄືກັນ ຈາກນັ້ນ ກໍເຈືອກໄປຕຳເອົາລົດຈັກຂອງ ຂ ທີ່ຈອດໄວ້ໃກ້ປ້ອມຍາມນັ້ນ; ເຫດການເກີດຂຶ້ນຄັ້ງນີ້ໄດ້ເຮັດໃຫ້ ຄ ຜູ້ເປັນລູກຊາຍຂອງຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮັບບາດເຈັບສາຫັດ ເຂົ້າປິ່ນປົວຢູ່ໂຮງໝໍ ເປັນເວລາ 5 ວັນ ແລ້ວເສຍຊີວິດໃນເວລາຕໍ່ມາ, ສ່ວນ ຂ ຜູ້ເປັນຜົວຂອງຂ້າພະເຈົ້າ ກໍໄດ້ຮັບບາດເຈັບສາຫັດ ແຂນຫັກເບື້ອງຂວາ, ຂາຫັກເບື້ອງຊ້າຍ, ກະດູກກະໂພກແຕກ ເຂົ້າປິ່ນປົວຢູ່ໂຮງໝໍ ເປັນເວລາ 6 ເດືອນ ແລະ ເສຍອົງຄະ, ສ່ວນລົດຈັກນັ້ນໄດ້ເປ່ເພສົມຄວນ.

ໃນວັນທີ 25 ທັນວາ 2021 ສານປະຊາຊົນຂັ້ນຕົ້ນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໄດ້ພິຈາລະນາຕັດສິນວ່າ ງ ໄດ້ກະທຳຜິດໃນສະຖານລະເມີດກົດຈະລາຈອນພາໃຫ້ເກີດອຸບປະຕິເຫດ ແລະ ໃຫ້ ງ ໃຊ້ແທນຄ່າປິ່ນປົວ, ຄ່າມ້ຽນສືບສິ່ງສະການ ແລະ ຄ່າປົວແປງຈິດໃຈຂອງ ຄ ຜູ້ເສຍຊີວິດ ລວມເປັນມູນຄ່າທັງໝົດ ... ກີບ, ສ່ວນຄ່າເສຍຫາຍທາງແພ່ງກ່ຽວກັບ ຂ ຄະນະສານບໍ່ສາມາດພິຈາລະນາໃຫ້ໄດ້ ເນື່ອງຈາກວ່າ ຂ ຍັງສືບຕໍ່ປິ່ນປົວ ຈຶ່ງຍັງບໍ່ທັນໄດ້ລວບລວມກ່ຽວກັບຜົນເສຍຫາຍ. ສະນັ້ນ ການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍຂອງ ຂ ແມ່ນໃຫ້ດຳເນີນການແກ້ໄຂທາງແພ່ງ.

ຕົກມາຮອດວັນທີ 15 ກຸມພາ 2022, ຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງໄດ້ທວງໃຫ້ ງ ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆ ຂອງ ຂ, ແຕ່ ງ ບໍ່ຍອມຈ່າຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ໃນວັນທີ 27 ມິຖຸນາ 2022 ຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານເພື່ອທວງໃຫ້ ງ ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ ຄື:

- ຄ່າສຸຂະວັນ ຂອງຜູ້ເສຍອົງຄະ 5.000.000 ກີບ;
- ຄ່າປິ່ນປົວຢູ່ໂຮງໝໍ 6 ເດືອນ ຕາມບັນຢາຕົວຈິງ 40.000.000 ກີບ;
- ຄ່າປ່ວຍການ 18.000.000 ກີບ ເນື່ອງຈາກວ່າ ພາຍຫຼັງເກີດອຸບປະຕິເຫດນັ້ນ ທາງບໍລິສັດໄດ້ຢຸດຈ່າຍເງິນເດືອນຂອງຜູ້ກ່ຽວ ເປັນເວລາ 1 ປີ ຊຶ່ງເງິນຂອງຜູ້ກ່ຽວທີ່ໄດ້ຮັບແຕ່ລະເດືອນແມ່ນ 1.500.000 ກີບ;
- ຄ່າເສຍອົງຄະ 100.000.000 ກີບ ຊຶ່ງປັດຈຸບັນຜູ້ກ່ຽວກໍບໍ່ສາມາດອອກແຮງງານໄດ້;
- ຂໍໃຫ້ຊື້ລົດຈັກຄັນໃໝ່ (ມືໜຶ່ງ) ທົດແທນຄັນເກົ່າ;
- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນ 2.000.000 ກີບ.

ການກ່າວອ້າງຂອງ ໑

ຂ້າພະເຈົ້າຍອມຮັບວ່າອຸບປະຕິເຫດ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຍ້ອນຄວາມປະໝາດຂອງຕົນແທ້. ສໍາລັບຄໍາເສຍຫາຍຂອງ ຄ ນັ້ນ ຂ້າພະເຈົ້າ ແມ່ນເຫັນດີປະຕິບັດຕາມຄໍາຕັດສິນຂອງສານ, ສ່ວນຄໍາເສຍຫາຍຂອງ ຂ ນັ້ນ ຂ້າພະເຈົ້າກໍໄດ້ຈ່າຍຄ່າປິ່ນປົວໃນເບື້ອງຕົ້ນໄປແລ້ວ ຈໍານວນ 7.000.000 ກີບ ຊຶ່ງມີໃບບິນລະອຽດ ຕາມທີ່ໄດ້ຄັດຕິດມາຜ່ອມນີ້. ການທີ່ ກ ໄດ້ຮຽກຮ້ອງຄ່າປິ່ນປົວ, ຄ່າເສຍອົງຄະ ແລະ ຂໍໃຫ້ຊື້ລົດຈັກຄັນໃໝ່ (ມືໜຶ່ງ) ນັ້ນ ເຫັນວ່າເປັນການຮຽກຮ້ອງຄ່າເສຍຫາຍທີ່ ສູງເກີນຄວາມເສຍຫາຍຕົວຈິງ. ສະນັ້ນ, ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ສາມາດໃຊ້ແທນໄດ້ ແລະ ລົດຈັກນັ້ນກໍຂໍສ້ອມແປງໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບເດີມ.

ຄໍາຖາມ 1 ເງື່ອນໄຂທີ່ຜ່ານໃຫ້ເກີດສິດທິຂອງ ກ ຕໍ່ ງ ເພື່ອທວງເອົາການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍມີຫຍັງແດ່ ?

ຄໍາຖາມ 2 ປະເດັນຂັດແຍ່ງຂອງກໍລະນີສຶກສານີ້ ແມ່ນຫຍັງ ?

ຄໍາຖາມ 3 ເພື່ອພິຈາລະນາປະເດັນຂັດແຍ່ງໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ ຕ້ອງມີຫຼັກຖານຫຍັງແດ່ ?

ຄໍາຖາມ 4 ຍ້ອນເຫດຜົນໃດ ກ ຈຶ່ງສາມາດນໍາໃຊ້ສິດທິຂອງ ຂ ໃນການຮ້ອງຟ້ອງເພື່ອທວງໃຫ້ ງ ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ ?

II. ຄໍາຕອບ ຕໍ່ຄໍາຖາມ 1

1. ການເກີດສິດທິຂອງ ກ ຕໍ່ ງ ເພື່ອໃຫ້ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍຕ້ອງມີເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້:

- 1) ມີການກະທຳ ດ້ວຍຄວາມບໍ່ລະມັດລະວັງ ທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍ;
- 2) ມີຄວາມເສຍຫາຍ;
- 3) ມີສາຍພົວພັນລະຫວ່າງເຫດ ແລະ ຜົນເສຍຫາຍ;
- 4) ມີຄ່າເສຍຫາຍ.

2. ການວິເຄາະຄໍາຕອບ

2.1 ກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂ 1

ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ “ມີການກະທຳ ດ້ວຍຄວາມບໍ່ລະມັດລະວັງທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍ” ເປັນເງື່ອນໄຂ ໜຶ່ງ ທີ່ຜ່ານໃຫ້ເກີດສິດທິຂອງ ກ ຕໍ່ ງ ເພື່ອໃຫ້ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ ໂດຍສະເພາະໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ ການທີ່ ງ ໄດ້ຂັບລົດດ້ວຍຄວາມໄວເກີນຂອບເຂດ ແລະ ໄດ້ກົມຈັບເອົາໂທລະສັບທີ່ຕົກຢູ່ພື້ນຂຶ້ນມາ ເພື່ອຮັບສາຍ ເລີຍເຮັດໃຫ້ລົດເສຍຫຼັກອອກຈາກຊ່ອງຈະລາຈອນ ແມ່ນການກະທຳດ້ວຍຄວາມບໍ່ລະມັດລະວັງ ທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍ.³

³ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຈະລາຈອນທາງບົກ ສະບັບປັບປຸງປີ 2012, ມາດຕາ 51 ຂໍ້ 2, ຂໍ້ 4 ແລະ ປະມວນກົດໝາຍອາຍາ ປີ 2017, ມາດຕາ 145 ວັກ 2.

ເປັນຫຍັງເງື່ອນໄຂ 1 ຈຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນ ?

ຍ້ອນວ່າ ການກະທຳ ດ້ວຍຄວາມບໍ່ລະມັດລະວັງ ທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍ ແມ່ນການລະເມີດ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 472 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ວ່າ “ການລະເມີດ ແມ່ນການກະທຳ ຫຼື ການເມີນເສີຍ ໂດຍເຈດຕະນາ ຫຼື ດ້ວຍຄວາມບໍ່ລະມັດລະວັງ ຂອງບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ...”.

ຕົວຢ່າງ 1: ກ ເປັນພະນັກງານຄວບຄຸມເຄື່ອງຂອງບໍລິສັດຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງແຫ່ງໜຶ່ງ ໄດ້ໃຊ້ເຄື່ອງທີ່ເກົ່າແກ່ ແລະ ຂາດການບໍາລຸງຮັກສາ ຍົກແຜ່ນເບຕົງ ຊຶ່ງເຄື່ອງດັ່ງກ່າວສາມາດຍົກນ້ຳໜັກສູງສຸດ ໄດ້ພຽງແຕ່ 5 ໂຕນ, ໃນເວລາຈະໃຊ້ເຄື່ອງຍົກແຜ່ນເບຕົງ ກ ຄິດວ່ານ້ຳໜັກເກີນພຽງເລັກໜ້ອຍ ຄຶງຈະບໍ່ມີບັນຫາຫຍັງ ລາວຈຶ່ງໃຊ້ເຄື່ອງດັ່ງກ່າວ ຍົກແຜ່ນເບຕົງທີ່ມີນ້ຳໜັກເກີນ 5 ໂຕນ ເຮັດໃຫ້ເຄື່ອງຍົກນັ້ນຫັກລົ້ມໃສ່ເຮືອນຂອງ ຂ ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ການທີ່ ກ ນຳໃຊ້ເຄື່ອງທີ່ມີສະພາບເກົ່າແກ່ ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງນ້ຳໜັກຂອງແຜ່ນເບຕົງ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ເຄື່ອງນັ້ນຫັກ ແລ້ວສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ; ການກະທຳຂອງ ກ ເປັນການກະທຳດ້ວຍຄວາມບໍ່ລະມັດລະວັງ ທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍ⁴.

ຕົວຢ່າງ 2: ກ ຂັບລົດບັນທຸກເຄື່ອງທີ່ມີນ້ຳໜັກ 35 ໂຕນ, ເມື່ອແລ່ນມາຮອດຂົວແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ແຂວງວຽງຈັນ ຊຶ່ງມີບ້າຍຫ້າມ ນ້ຳໜັກບໍ່ເກີນ 20 ໂຕນ ແຕ່ ກ ໄດ້ຂັບລົດແລ່ນຜ່ານຂົວ ເຮັດໃຫ້ຂົວດັ່ງກ່າວຫັກ. ສະນັ້ນ, ພະແນກຄົມມະນາຄົມຂົນສົ່ງແຂວງວຽງຈັນ ຈຶ່ງໄດ້ທວງໃຫ້ ກ ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຕາມມາດຕາ 472 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ.

2.2 ກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂ 2

ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ມີຄວາມເສຍຫາຍ” ເປັນເງື່ອນໄຂໜຶ່ງທີ່ຟາໃຫ້ເກີດສິດທວງຂອງ ກ ຕໍ່ ງ ເພື່ອໃຫ້ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ.

ເປັນຫຍັງເງື່ອນໄຂ 2 ຈຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນ ?

ຍ້ອນວ່າ ຄວາມເສຍຫາຍໄດ້ເກີດຂຶ້ນຈາກ ການກະທຳ ດ້ວຍຄວາມບໍ່ລະມັດລະວັງ ທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍ ຂອງ ງ ນັ້ນ ຖ້າອີງຕາມປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ມາດຕາ 472 ແລ້ວ ຜູ້ລະເມີດຕ້ອງຮັບຜິດຊອບໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຂຶ້ນ.

2.3 ກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂ 3

ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ “ມີສາຍພົວພັນລະຫວ່າງເຫດ ແລະ ຜົນເສຍຫາຍ” ເປັນເງື່ອນໄຂໜຶ່ງທີ່ຟາໃຫ້ເກີດສິດທວງຂອງ ກ ຕໍ່ ງ ເພື່ອໃຫ້ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍເຫຍທີ່ເກີດຂຶ້ນ.

ເປັນຫຍັງ ເງື່ອນໄຂ 3 ຈຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນ ?

ຍ້ອນວ່າ ເງື່ອນໄຂ 3 ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 474 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ວ່າ ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ຈະມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ ກໍຕໍ່ເມື່ອຫາກມີສາຍພົວພັນເຫດ ແລະ ຜົນລະຫວ່າງ ການກະທຳກັບຄວາມເສຍຫາຍທີ່ເກີດຂຶ້ນ.

⁴ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການກໍ່ສ້າງ ສະບັບປີ 2009 ມາດຕາ 5 ຂໍ້ 2, ມາດຕາ 35 ຂໍ້ 1, ມາດຕາ 40 ຂໍ້ 4, ມາດຕາ 53 ຂໍ້ 5.

ສຳລັບ “ຄວາມເສຍຫາຍ” ທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນ ຂໍ້ 2.2 ມີຄວາມໝາຍຄືກັນກັບ “ຜົນເສຍຫາຍ” ທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ 2.3 ນີ້.

2.4 ກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂ 4

ພວກເຮົາສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ “ມີຄ່າເສຍຫາຍ” ເປັນເງື່ອນໄຂໜຶ່ງທີ່ຜ່ານໃຫ້ເກີດສິດທາງຂອງ ກ ຕໍ່ ງ ເພື່ອໃຫ້ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ.

ເປັນຫຍັງເງື່ອນໄຂ 4 ຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນ ?

ຍ້ອນວ່າ ຄ່າເສຍຫາຍ ແມ່ນຈຳນວນເງິນ ຫຼື ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຂອງ ງ ທີ່ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບເພື່ອໃຊ້ແທນຄວາມເສຍຫາຍ ທີ່ຕົນໄດ້ກໍ່ຂຶ້ນແກ່ຜູ້ອື່ນ, ອີງຕາມປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ມາດຕາ 3 ຂໍ້ 4 ແລະ ມາດຕາ 472 “...ຊຶ່ງຜູ້ລະເມີດນັ້ນ ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ຕົນໄດ້ກໍ່ຂຶ້ນ”.

III. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 2

1. ປະເດັນຂັດແຍ່ງໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ ມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- 1) ມີການກະທຳດ້ວຍຄວາມບໍ່ລະມັດລະວັງ ທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍ (ບໍ່ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ)
- 2) ມີຄວາມເສຍຫາຍ (ບໍ່ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ)
- 3) ມີສາຍພົວພັນລະຫວ່າງເຫດ ແລະ ຜົນເສຍຫາຍ (ບໍ່ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ)
- 4) ມີຄ່າເສຍຫາຍ (ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ)

2. ການວິເຄາະຄຳຕອບ

2.1 ປະເດັນທີ່ວ່າ “ມີການກະທຳ ດ້ວຍຄວາມບໍ່ລະມັດລະວັງ ທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍ”

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 “ບັນຫາທີ່ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍຮັບຮູ້ນຳກັນແລ້ວ ສານກໍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຊອກຫາຫຼັກຖານ...” ແລະ ຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ງ ກໍຍອມຮັບວ່າອຸບປະຕິເຫດ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຍ້ອນຄວາມປະໝາດຂອງຕົນແທ້. ດັ່ງນັ້ນ, ປະເດັນທີ່ວ່າ ມີການກະທຳ ດ້ວຍຄວາມບໍ່ລະມັດລະວັງ ທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍ ຈຶ່ງບໍ່ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງ ກ ແລະ ງ.

2.2 ປະເດັນທີ່ວ່າ “ມີຄວາມເສຍຫາຍ”

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 “ບັນຫາທີ່ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍຮັບຮູ້ນຳກັນແລ້ວ ສານກໍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຊອກຫາຫຼັກຖານ...” ຊຶ່ງຄວາມເສຍຫາຍໃນກໍລະນີນີ້ ຂ ໄດ້ຮັບບາດເຈັບສາຫັດແຂນຫັກເບື້ອງຂວາ, ຂາຫັກເບື້ອງຊ້າຍ, ກະດູກກະໂພກແຕກ ແລະ ເສຍອົງຄະ ເປັນຄວາມເສຍຫາຍທາງດ້ານ ສຸຂະພາບ ແລະ ຈິດໃຈ. ສ່ວນລົດຈັກເປ່ເພນັ້ນ ເປັນຄວາມເສຍຫາຍທາງດ້ານຊັບ. ແຕ່ອີງຕາມຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ງ ກໍບໍ່ໄດ້ໂຕ້ແຍ່ງຕໍ່ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ເກີດຂຶ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ປະເດັນທີ່ວ່າ “ມີຄວາມເສຍຫາຍ” ຈຶ່ງບໍ່ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງ ກ ແລະ ງ.

2.3 ປະເດັນທີ່ວ່າ “ມີສາຍພົວພັນລະຫວ່າງເຫດ ແລະ ຜົນເສຍຫາຍ”

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 “ບັນຫາທີ່ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍຮັບຮູ້ນຳກັນແລ້ວ ສານກໍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຊອກຫາຫຼັກຖານ...” ແລະ ອີງຕາມຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ກ ທີ່ວ່າ “ງ ໄດ້ຂີ່ລົດເກັງ ແຄມເມີລີ ດ້ວຍຄວາມໄວເກີນຂອບເຂດ ພ້ອມທັງ ງ ກໍໄດ້ກົມຈັບເອົາໂທລະສັບທີ່ຕິກຢູ່ຜື້ນຂຶ້ນມາເພື່ອຮັບສາຍ ເຮັດໃຫ້ລົດເສຍຫຼັກອອກຈາກ ຊ່ອງຈະລາຈອນ ແລ້ວໄປຕຳເອົາ ຄ ຜູ້ເປັນລູກຊາຍ ແລະ ເຈືອກໄປຕຳເອົາ ຂ ຜູ້ເປັນຜົວຂອງຂ້າພະເຈົ້າ. ຈາກນັ້ນ, ກໍເຈືອກໄປຕຳເອົາລົດຈັກ ຂ ທີ່ຈອດໄວ້ ຊຶ່ງເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ ຄ ເສຍຊີວິດ, ຂ ບາດເຈັບ ສາຫັດ, ສ່ວນລົດຈັກນັ້ນ ກໍເປັນເສຍສົມຄວນ” ແລະ ຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ງ ທີ່ວ່າ “ອຸບປະຕິເຫດ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ນັ້ນຍ້ອນຄວາມປະໝາດຂອງຕົນແທ້”. ສະນັ້ນ, ສາຍພົວພັນລະຫວ່າງເຫດ ແລະ ຜົນເສຍຫາຍ ຈຶ່ງບໍ່ ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງ ກ ແລະ ງ.

2.4 ປະເດັນທີ່ວ່າ “ມີຄ່າເສຍຫາຍ”

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ໄດ້ກຳນົດວ່າ “ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ຖ້າຫາກວ່າ ມີການຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳ ຟ້ອງແຍ່ງບາງສ່ວນ ສານຈະກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແລະ ສອບສວນໃນສ່ວນທີ່ຍັງບໍ່ຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດ” ແລະ ອີງຕາມຄຳກ່າວອ້າງຂອງ ງ ວ່າ ການທີ່ ກ ໄດ້ຮຽກຮ້ອງຄ່າປິ່ນປົວ, ຄ່າເສຍອົງຄະ ແລະ ຂໍໃຫ້ຊື້ລົດຈັກຄັນໃໝ່ນັ້ນ ເປັນການຮຽກຮ້ອງຄ່າເສຍຫາຍທີ່ສູງເກີນຄ່າເສຍຫາຍຕົວຈິງ, ງ ຈຶ່ງບໍ່ ສາມາດໃຊ້ແທນໃຫ້ໄດ້ຕາມການຮ້ອງຂໍ, ສ່ວນລົດຈັກນັ້ນຈະຂໍສ້ອມແປງໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບເດີມ. ສະນັ້ນ, ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້ ແລະ ອີງຕາມການກ່າວອ້າງຂອງ ກ ແລະ ງ ແລ້ວ ປະເດັນຂັດແຍ່ງແມ່ນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ ກ ຮ້ອງຂໍນັ້ນເໝາະສົມ ຫຼື ບໍ່.

IV. ຄຳຕອບ ຕໍ່ຄຳຖາມ 3

1. ຫຼັກຖານເພື່ອພິຈາລະນາປະເດັນຂັດແຍ່ງ ມີດັ່ງນີ້:

ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແມ່ນ “ຄ່າເສຍຫາຍທີ່ ກ ຮ້ອງຂໍນັ້ນເໝາະສົມ ຫຼື ບໍ່” ຫຼັກຖານທີ່ ກ ຕ້ອງ ໄດ້ນຳມາແກ້ປະເດັນຂັດແຍ່ງດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ເອກະສານ, ຮູບພາບ, ວິດີໂອ, ພາຫະນະ, ພະຍານ ຫຼື ຫຼັກ ຖານອື່ນ ທີ່ສາມາດຢັ້ງຢືນກ່ຽວກັບການປິ່ນປົວ, ການເສຍອົງຄະ ແລະ ການເປັນຂອງພາຫະນະ.

2. ການວິເຄາະຄຳຕອບ

ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 “ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ຖ້າຫາກວ່າມີການຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງບາງ ສ່ວນ ສານຈະກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແລະ ສອບສວນໃນສ່ວນທີ່ຍັງບໍ່ຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດ”. ດັ່ງນັ້ນ, ກ ຕ້ອງໄດ້ຊອກຫຼັກຖານມາຢັ້ງຢືນຕໍ່ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ຊຶ່ງອີງຕາມມາດຕາ 102 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 “ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ມີພັນທະ ແລະ ຄວາມ

ຮັບຜິດຊອບໃນການປະກອບຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໃຫ້ແກ່ສານ. ສະນັ້ນ, ກ ຕ້ອງນຳຫຼັກຖານມາຢັ້ງຢືນຕໍ່ສານ ເພື່ອເປັນການພິສູດຄຳກ່າວອ້າງຂອງຕົນ ແລະ ອີງໃສ່ ມາດຕາ 96 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນ ຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 “ຫຼັກຖານໃນຄະດີແພ່ງ ແມ່ນບັນດາຂໍ້ມູນ ເປັນຕົ້ນ ວັດຖຸ, ເອກະສານ ທີ່ພົວພັນກັບຄະດີ...”, ມາດຕາ 97 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບ ປັບປຸງ ປີ 2012 “ທີ່ມາຂອງຫຼັກຖານ ຂໍ້ 1. ເອກະສານ, ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ແລະ ສຽງ, ຂໍ້ 3 ການໃຫ້ການ ຂອງຄູ່ຄວາມ, ບຸກຄົນທີສາມ, ພະຍານໃນຄະດີ, ຂໍ້ 4 ບົດສະຫຼຸບ ຫຼື ບົດລາຍງານຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ”.

“ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບຄຳເສຍຫາຍ ລະຫວ່າງ ກ ກັບ ງ” ນັ້ນ ຫຼັກຖານທີ່ ກ ຕ້ອງໄດ້ນຳມາ ແກ້ປະເດັນຂັດແຍ່ງດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ເອກະສານ, ຮູບພາບ, ວິດີໂອ, ພາຫະນະ, ພະຍານ ຫຼື ຫຼັກຖານອື່ນ ທີ່ສາມາດຢັ້ງຢືນກ່ຽວກັບການປິ່ນປົວ, ການເສຍອົງຄະ ແລະ ການເປ່ເພຂອງພາຫະນະ.

ຖ້າພິຈາລະນາຈາກມາດຕາ 98 ວັກ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບ ປັບປຸງ ປີ 2012 ທີ່ໄດ້ກຳນົດວ່າ “ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກ ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ພົວພັນ ກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ເຊັ່ນ ພາຫະນະ...” ຊຶ່ງໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸແມ່ນ ລົດຈັກທີ່ເປ່ເພ ນັ້ນ.

ມາດຕາ 98 ວັກ 3 ໄດ້ກຳນົດວ່າ “ຫຼັກຖານທາງດ້ານເອກະສານ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກໜັງສືຢັ້ງຢືນ ກຳມະສິດ, ສັນຍາ, ຮູບພາບ , ບັນຊີຊັບສິນ ແລະ ເອກະສານອື່ນ ທີ່ພົວພັນກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ” ຊຶ່ງໃນ ກໍລະນີສຶກສານີ້ ຫຼັກຖານທາງດ້ານເອກະສານ ແມ່ນ ເອກະສານຢັ້ງຢືນຄຳໃຊ້ຈ່າຍໃນການປິ່ນປົວ, ໃບຢັ້ງຢືນການຕິລາຄາ ແລະ ລະດັບການເສຍອົງຄະ, ຮູບພາບ ຫຼື ວິດີໂອ ທີ່ຢັ້ງຢືນຄວາມເສຍຫາຍຂອງ ລົດຈັກ, ໃບປະເມີນລາຄາກ່ຽວກັບການສ້ອມແປງລົດ ຈາກຮ້ານທີ່ຄູ່ກໍລະນີເຫັນດີຮ່ວມກັນ ແລະ ບົດ ບັນທຶກໄກ່ເກຍ ຂອງຄະນະກຳມະການໄກ່ເກຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ຊຶ່ງຫຼັກຖານທີ່ກ່າວມານັ້ນຕ້ອງມີ ລາຍເຊັນຢັ້ງຢືນຈາກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ພ້ອມທັງ ລົງວັນທີ, ເດືອນ, ປີ.

ສ່ວນຫຼັກຖານທາງດ້ານບຸກຄົນ ຖ້າພິຈາລະນາຈາກມາດຕາ 98 ວັກ 4 ທີ່ກຳນົດວ່າ “ຫຼັກຖານ ທາງດ້ານບຸກຄົນ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກຄຳໃຫ້ການຂອງຄູ່ຄວາມ, ຄຳໃຫ້ການ ແລະ ການຢັ້ງຢືນຂອງ ພະຍານ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນໃນການດຳເນີນຄະດີ ທີ່ພົວພັນກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ໃນກໍລະນີສຶກສານີ້ ຫຼັກ ຖານທາງດ້ານບຸກຄົນ ແມ່ນ ຄຳໃຫ້ການຂອງ ກ, ງ, ຂ ແລະ ການຢັ້ງຢືນຈາກທ່ານໝໍຊ່ຽວຊານ ສະເພາະດ້ານໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

V. ຄຳຕອບ ຕໍ່ ຄຳຖາມ 4

ອີງຕາມ ມາດຕາ 161 ວັກ 2 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ໄດ້ກຳນົດວ່າ “ຜົວເມຍ ມີສິດຕາງໜ້າ າຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ”, ໃນກໍລະນີນີ້ ກ ສາມາດຮ້ອງຟ້ອງເອົາການໃຊ້ ແທນຄຳເສຍຫາຍຈາກ ງ ໄດ້ໃນຖານະເປັນຜູ້ຕາງໜ້າ ຂ ແລະ ອີງຕາມ ມາດຕາ 89 ຂໍ້ 4 ຂອງ

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 “ຜົວ ຫຼື ເມັຍ ເປັນຜູ້ຕາງໜ້າກັນ
ກ່ຽວກັບສິນສົມສ້າງ ແລະ ໜີ້ສິນ” ຊຶ່ງໃນກໍລະນີ ຄຳເສຍຫາຍ ຂອງ ຂ ທີ່ໄດ້ມາ ຈະເປັນສິນສົມສ້າງ
ຂອງ ກ ແລະ ຂ ຕາມມາດຕາ 168 ວັກ 1 ແລະ ວັກ 2 ຂອງປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ. ດັ່ງນັ້ນ, ກ ຈຶ່ງ
ສາມາດຮ້ອງຟ້ອງໃຫ້ ງ ໃຊ້ແທນຄຳເສຍຫາຍໄດ້ ໃນຖານະເປັນຜູ້ຕາງໜ້າຕາມກົດໝາຍ.

ຈັດພິມເພື່ອແຈກຢາຍ ຫ້າມ ຊື້ - ຂາຍ

ສະໜັບສະໜູນການພິມໂດຍ

ໂຄງການສົ່ງເສີມການພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງລັດທີ່ປຶກຄອງດ້ວຍກົດໝາຍໃນຂົງເຂດຍຸຕິທຳ

ພິມຄັ້ງທີ I: ຈຳນວນ 3.500 ຫົວ, ທີ່ ໂຮງພິມ ປານຄຳ ຈຳປາ.